

ŽILINSKÝ
samosprávny kraj

KRAJSKÁ KNIŽNICA V ŽILINE

SPRÁVA

o činnosti
a hospodárení
kultúrnej organizácie
v zriaďovateľskej pôsobnosti
Žilinského samosprávneho kraja

* 2014*

OBSAH / pre plnú verziu textu, dostupnú na úseku metodiky/:**I. VŠEOBECNÁ ČASŤ**

1.	Úlohy a miesto knižnice v národnom knižničnom systéme, vzájomná koordinácia a kooperácia	4
1.1.	Poslanie Krajskej knižnice v Žiline a funkcie	4
1.2.	Plnenie prioritných úloh v roku 2014	4
1.3.	Sieť verejných knižníc v regióne	16
1.4.	Potenciálne používateľské zázemie	16
2.	Vzájomná koordinácia a kooperácia	17
	Spolupráca s kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK, inými kult. organizáciami, s mestami a obcami, organizáciami 3. sektoru - Príloha č. 1	17
	Medzinárodná spolupráca - Príloha č. 2	17
3.	Riadiaca a kontrolná činnosť	19
3.1.	Výsledky vnútornej kontrolnej činnosti	19
3.2.	Výsledky kontrolnej činnosti kontrolných orgánov	19
4.	Návštevnosť, výkony a náklady na pracoviská kultúrnej organizácie – Príloha č. 3	
5.	Otváracie hodiny pre verejnosť a výška vstupného v roku 2014	20
5.1.	Otváracie hodiny centrálného objektu	20
5.2.	Otváracie hodiny pobočiek	20
5.3.	Týždenný výpožičný čas	21
5.4.	Výška registračného poplatku v jednotlivých objektoch	21
5.5.	Poskytované zľavy	21
5.6.	Využitie kultúrnych poukazov – Príloha č. 4	
5.7.	Zmeny v otváracích hodinách a v registračných poplatkoch v roku 2014	21
6.	Projektová činnosť kultúrnej organizácie, granty, nadácie, sponzorské príspevky, Fundraising	22
6.1.	Sponzorské príspevky	25
7.	Účasť pracovníkov na poradách, školeniach, seminároch, zahr. služobných cestách	25
8.	Public relations	30
8.1.	Odborná publikačná činnosť pracovníkov Krajskej knižnice	30
8.2.	Publikačná činnosť o Krajskej knižnici v Žiline a jej činnosti	30
8.2.1.	Počet titulov zamestnancov Krajskej knižnice v Žiline	30
8.2.2.	Počet titulov iných autorov o Krajskej knižnici v Žiline	30
8.2.3.	Počet vydaných tlačových správ	30
8.2.4.	Propagácia a prezentácia Krajskej knižnice v Žiline v iných médiách	31
8.3.	Edičná činnosť	32
9.	Ocenenia Krajskej knižnice v Žiline a jej pracovníkov	35
10	Majetok vo vlastníctve ŽSK v správe Krajskej knižnice v Žiline, priestorové podmienky, výstavba, rekonštrukcie	35

10.1. Pasportizácia nehnuteľného majetku vo vlastníctve ŽSK v správe Krajskej knižnice v Žiline za rok 2014 – Príloha č.6	
10.2. Aktuálny stavebno-technický stav nehnuteľností za rok 2014	35
10.3. Prevádzkové priestory využívané na vlastnú činnosť – Príloha č.7	
10.4. Prevádzkové priestory prenajaté od iných subjektov – Príloha č.8	
10.5. Spravované priestory prenajaté iným subjektom – príloha č.9	36
10.6. Rekonštrukcie za rok 2014	36
10.7. Opravy a údržba celkom a z toho riešenie havárií za rok 2014	36
10.8. Vozový park – Príloha č. 10	
10.9. Poistenie majetku – Príloha č.12	
10.10. Plnenie úloh na úseku BOZP, PO	36
11. Ročné dane z nehnuteľností	36
12. Elektronizácia, automatizácia, materiálne a technické vybavenie, výpočtová technika, elektronické médiá	36
12.1. Perspektívy, vízie rozvoja - požiadavky	36
13. Personálna oblasť, personálne vybavenie – Príloha č.14	40
13.1. Organizačná štruktúra, kvalifikačná štruktúra, odborná prax zamestnancov, veková štruktúra zamestnancov	41
13.2. Počet zamestnancov na dohody, sezónnych zamestnancov, chránené pracovné miesta, aktivační pracovníci	43
13.3. Počet a štruktúra pracovných miest neobsadených dlhšie ako 6 mesiacov + zdôvodnenie	43
14. Práca s dobrovoľníkmi	44
14.1. Počet zmluvných dobrovoľníkov, druhy a rozsah činnosti	44
14.2. Občianske združenie pracujúce pri Krajskej knižnici v Žiline	44
15. Hospodárenie Krajskej knižnice v Žiline za rok 2014	45
15.1. Rozpočet – bežný a kapitálový transfer	45
15.2. Čerpanie rozpočtu, úpravy rozpočtu, rozpočtové opatrenia, upravený rozpis záväzných ukazovateľov rozpočtu	45
15.3. Náklady, výnosy, sebestačnosť – Príloha č.15	47
15.4. Príjmy, výnosy	47
15.5. Náklady na hlavnú činnosť, z toho prevádzkové náklady	48
15.6. Mzdové náklady	48
15.7. Tvorba odpisov a finančné krytie	48
15.8. Faktúry, záväzky, celkový hospodársky výsledok, pohľadávky	48
15.9. Kapitálové transfery + úpravy	
15.10. Objem finančných prostriedkov získaných z Dotácií MK SR a ďalších zdrojov	49
15.11. Vykonávaná podnikateľská činnosť (obsah činnosti, výška príjmov)	49
16. Zmluvy	49
II. ODBORNÁ ČASŤ	
1. Základné činnosti knižnice	50
1.1. Knižničné fondy	50
1.2. Používatelia, návštevníci	57
1.3. Výpožičné služby	63

1.4.	Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia	68
2.	<i>Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť</i>	78
3.	<i>Metodická a poradenská činnosť knižnice</i>	80
3.1.	Metodické návštevy	80
3.2.	Vnútroknižničná metodika – zameranie	81
3.3.	Okresná a krajská metodická pôsobnosť	82
3.4.	Verejné knižnice	84
4.	<i>Knižnica a spolková činnosť</i>	89
	Záver	90

PRÍLOHOVÁ ČASŤ

Príloha č. 1

Spolupráca Krajskej knižnice v Žiline s inými kultúrnymi organizáciami, mestami, obcami, 3. sektorom a občianskymi združeniami

Príloha č. 2

Medzinárodná spolupráca Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 3

Návštevnosť, výkony a náklady na pracoviská Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 4

Využitie kultúrnych poukazov

Príloha č. 5

Projekty Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 6

Pasportizácia nehnuteľného majetku vo vlastníctve ŽSK v správe Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 7

Prevádzkované priestory využívané na vlastnú činnosť

Príloha č. 8

Prevádzkované priestory prenajaté od iných subjektov

Príloha č. 9

Spravované priestory prenajaté iným subjektom

Príloha č. 10

Zoznam motorových vozidiel Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 11

Poistenie majetku Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 12

Daň z nehnuteľností Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 13

Elektronizácia Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 14

Zamestnanci Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 15

Náklady, výnosy a sebestačnosť Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 16

Zmluvy Krajskej knižnice v Žiline

Príloha č. 17

Tabuľka 641 Bežné transfery

Ročný výkaz o knižnici za rok 2012 KULT (MK SR)

1.3. Sieť verejných knižníc v regióne

Sieť verejných knižníc v okrese Žilina a Bytča tvorí spolu s Krajskou knižnicou v Žiline 63 knižníc, z toho 1 krajská knižnica so 6 pobočkami, 3 mestské knižnice s 2 pobočkami, 4 profesionalizované knižnice a 55 neprofesionalizovaných knižníc so 4 pobočkami.

Z uvedeného počtu 7 knižníc nevykazuje žiadnu činnosť. Podrobnejšia analýza činnosti verejných knižníc za rok 2014 bude spracovaná a publikovaná v osobitnom materiáli po ukončení štatistického vykazovania v máji 2015.

SIEŤ VEREJNÝCH KNIŽNÍC			
 krajské knižnice	 mestské knižnice	 profesionalizované	 neprofesionalizované
1	3	4	55
<i>pobočky</i>	<i>pobočky</i>	<i>pobočky</i>	<i>pobočky</i>
6	2	0	4

1.4. Potenciálne používateľské zázemie

Krajská knižnica v Žiline plní funkciu mestskej knižnice pre mesto Žilina, okresnej knižnice pre okresy Žilina a Bytča a krajskej knižnice pre Žilinský kraj.

Počet jej potenciálnych používateľov v závislosti od úrovne pôsobnosti je pre:

» mesto Žilina	81 273	
»okres Žilina	155 154	
»okres Bytča	30 672	
»mesto Bytča	11 293	
»Žilinský kraj	690 420	/k 30.12.2013/

Žilinská univerzita v Žiline má 7 fakúlt s počtom študentov 9 525 (r. 2013 - 11 352), pričom počet študentov denného štúdia je 7 951 (r. 2013 - 9 359) a počet študentov popri zamestnaní je 1 032 (r. 2013 - 1 993):

(Fakulta humanitných vied, Strojnícka fakulta, Stavebná fakulta, Elektrotechnická fakulta, Fakulta PEDAS, Fakulta riadenia a informatiky, Fakulta bezpečnostného inžinierstva).

Krajská knižnica sa pri realizácii svojich knižnično-informačných služieb a kultúrno-vzdelávacej činnosti vo významnej miere orientuje na detského používateľa a mládež.

Počet škôl v okresoch Žilina a Bytča
školský rok 2014/2015

Počet základných škôl v okrese Žilina	46	s počtom žiakov	12 775
z toho počet základných škôl v meste Žilina	18	s počtom žiakov	6 837
Počet špeciálnych základných škôl v okrese Žilina	4	s počtom žiakov	170
z toho počet špeciálnych základných škôl v meste Žilina	3	s počtom žiakov	162

Počet základných škôl v okrese Bytča	12	s počtom žiakov	2 859
z toho počet základných škôl v meste Bytča	2	s počtom žiakov	1 291
Počet špeciálnych základných škôl v okrese Bytča	1	s počtom žiakov	83
z toho počet špeciálnych základných škôl v meste Bytča	1	s počtom žiakov	83

Počet stredných škôl v okrese Žilina	26	s počtom žiakov	9 867
z toho počet stredných škôl v meste Žilina	24	s počtom žiakov	9 676
Počet špeciálnych stredných škôl v okrese Žilina	2	s počtom žiakov	133
z toho počet špeciálnych stredných škôl v meste Žilina	2	s počtom žiakov	133

Počet stredných škôl v okrese Bytča	2	s počtom žiakov	517
z toho počet stredných škôl v meste Bytča	2	s počtom žiakov	517
Počet špeciálnych stredných škôl v okrese Bytča	0	s počtom žiakov	0
z toho počet špeciálnych stredných škôl v meste Bytča	0	s počtom žiakov	0

* údaj poskytol Okresný úrad Žilina, Odbor školstva.

2. Vzájomná koordinácia a kooperácia

2.1. Spolupráca s kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK, inými kultúrnymi organizáciami, s mestami a obcami, organizáciami 3. sektoru, s občianskymi združeniami – vid' tabuľkový prehľad Spolupráca s mestami, obcami a 3. sektorom a bod 1.4. Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia.

Spolupráca Krajskej knižnice v Žiline s kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK sa uskutočňuje na viacerých úrovniach. Najintenzívnejšia je spolupráca s regionálnymi knižnicami, ktoré spájajú spoločné problémy, úlohy, vízie a čo vyplýva Krajskej knižnici v Žiline z jej zriaďovacej listiny, ale i z pohľadu celoslovenského knihovníckeho diania.

Spolupráca s kultúrnymi organizáciami v meste prirodzene vyplýva zo spoločného pôsobenia v jednom kultúrno-spoločenskom prostredí. Pretože sa uskutočňuje najmä pri organizácii podujatí, je bližšie rozpísaná v časti 1.4. *Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia*. Obdobne je to pri spolupráci s organizáciami tretieho sektora, školami a i.

Dlhodobými partnermi knižnice v oblasti odbornej spolupráce sú ***Štátny archív v Bytči – pobočka Žilina, Krajská odbočka Spolku slovenských spisovateľov, Slovenská asociácia knižníc, Spolok slovenských knihovníkov a knižníc, Úrad priemyselného vlastníctva SR, Slovenská národná knižnica, Slovenská obchodná a priemyselná komora, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Žiline*** a mnohé iné subjekty.

V oblasti vzdelávania sa okrem realizácie podujatí pre deti mládež so školami prioritne rozvíjala spolupráca so ***Spojenou strednou školou v Bytčici***, ktorej študenti si overujú svoje teoretické poznatky na praxi v krajskej knižnici; v roku 2014 ich bolo 10. Na vyššej úrovni bol záujem o knižničné procesy medzi študentmi ***Katedry Mediamatiky a kultúrneho dedičstva Žilinskej univerzity (ŽU) v Žiline***, ktorým pracovníci knižnice poskytli informácie pre seminárne a diplomové práce. Pokračovala spolupráca s Ústavom celoživotného vzdelávania, ***Univerzitou***

tretieho veku Žilinskej univerzity (ŽU) v Žiline, ktorej knižnica poskytuje priestor pre prednášky študentov Univerzity tretieho veku, ktoré sú prístupné aj ostatnej verejnosti. Vybraní študenti univerzity viedli v knižnici niektoré tvorivé dielne.

Na pôde knižnice na požiadanie pôsobí Poradensko-informačné centrum prevencie kriminality, poskytujúce konzultácie občanom v oblasti trestnej činnosti. Policajtky z **Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Žiline** z oddelenia Prevencie kriminality sa podieľali na organizovaní spoločných podujatí z trestno-právnej oblasti a prevencie patologických javov, najmä na aktivitách projektu *Tvoja správna voľba*.

Od 21.8. 2014 do 30.9. 2014 bol v Krajskej knižnici v Žiline na odbornej stáži Reo Togashi (študent The University of Electro-Communications, Tokyo, Japonsko) prostredníctvom **IAESTE Slovakia** (The international Association for the Exchange of students for Technical Experience). Počas stáže pripravil pre pracovníkov knižnice prezentáciu o Japonsku a meste Tokyo, pripravil seminár pre vybraných pracovníkov k programu Prezi a Gymp2.

V priebehu roka Krajská knižnica v Žiline spolupracovala s **Mestom Žilina**. Z grantového systému sa knižnici podarilo získať podporu 1 200 € na nákup knižných dokumentov, spojených tematicky alebo osobou autora s mestom Žilina. Mesto Žilina sa stretlo s knižnicou na podujatiach väčšieho rozsahu – Žilinské dni zdravia, Dni nádeje, Žilinský literárny festival. Nemaľým vkladom mesta je odpustený, resp. symbolický prenájom priestorov, v ktorých knižnica prevádzkuje svoje pobočky Trnové a Bytčica.

Knižnica pravidelne informovala verejnosť o aktivitách v meste prostredníctvom informačného panelu **Turistickej informačnej kancelárie mesta Žilina**. Informácie o svojich aktivitách pre verejnosť knižnica pravidelne zasielala do Krajského kultúrneho strediska, na portály a stránky Región Malá Fatra, Infolib, Slovak travel, Kam do mesta, Deti Žiliny (napr. Detské leto), Žilina 24, Žilina dnes (podujatia väčšieho rozsahu) a svojmu zriaďovateľovi Žilinskému samosprávnemu kraju. Informácie o knižnici prinášali aj tak.dokniznice.sk, Tamo (Tlačová agentúra miest a obcí SR) a portál teraz.sk.

Týždenník **MY Žilinské noviny** bol hlavným mediálnym partnerom súťaže Kniha Horného Považia 2013, **Kofola** a.s. sponzorovala podujatia pre deti.

Partneri v oblasti služieb pre sociálne a zdravotne postihnutých sú uvedení v príslušnej časti **Služby zdravotne znevýhodneným a iným špecifickým skupinám používateľov**.

Niektorým subjektom knižnica poskytuje priestor pre stretávanie a zároveň ich prítomnosťou obohacuje a rozširuje svoje pôsobenie; príkladom je tradičný partner **Český spolok Žilina**, ktorý sa zároveň finančne podieľa na nákupe českých periodík v centrálnej knižnici. Už tretí rok sa stretávajú v knižnici členovia **Jednoty dôchodcov na Slovensku** - okresná organizácia Žilina, **neformálny klub mamičiek**, **Klub slovenských turistov regiónu Žilina**, **miestna organizácia Slovenský zväz zdravotne postihnutých č. 2**, **Slovenský zväz sclerosis multiplex**, **Únia žien**.

2.2. Medzinárodná spolupráca – prehľad subjektov a aktivít

Vid' tabuľkový prehľad Medzinárodnej spolupráce kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK v r. 2014 v tabuľkovej prílohe a časť 1.4. Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia.

Krajská knižnica v Žiline má dlhoročných medzinárodných partnerov v Poľskej republike a Českej republike, **Ksiaznicu Beskidzku v Bielsko-Bialej** a **Městskú knihovnu Frýdek – Místek** (Tvoríme vlastnú knihu, projektová spolupráca, organizovanie Bielskeho festivalu slovenskej

kultúry). **Městská knihovna Frýdek – Místek** sa stala projektovým partnerom v rámci Programu cezhraničnej spolupráce SR-ČR 2007 - 2013. Projekt Potulky-toulky bol zameraný najmä na zdokumentovanie kultúrneho dedičstva partnerských regiónov.

V Českej republike sa rozvíja tradičné partnerstvo a spolupráca aj s dvoma ďalšími knižnicami, **Knihovnou města Ostravy** v súvislosti s realizáciou projektu Knihovisko v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007 – 2013 a **Knihovnou Kroměřížska**, zapojenou do v poradí druhého projektu v rámci programu GRUNDTVIG Učiace sa partnerstvá BOOKs online (BOO). Realizácia tohto projektu prehĺbila v rámci roka spoluprácu s novým európskym partnerom, s **Biblioteca de Castilla-La Mancha** z Toleda v Španielsku.

Tradičnou je spolupráca knižnice so spolkami združujúcimi občanov inej národnosti – s **Českým spolkom v Žiline**, občianskym združením **Polonus**, ktoré pomáha budovať v knižnici fond poľskej literatúry a **Karpatsko-nemeckým spolkom v Žiline**.

Dňa 4. apríla navštívil knižnicu **veľvyslanec Belgického kráľovstva Christian Lepage**, ktorý jej pri tejto príležitosti venoval niekoľko literárnych diel vo francúzskom jazyku a na pôde knižnice sa stretol s pedagógmi a študentmi Bilingválneho gymnázia v Žiline.

4. Návštevnosť, výkony a náklady na pracoviská Krajskej knižnice v Žiline

Vid' príl. č. 3 *Návštevnosť kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK.*

5. Otváracie hodiny pre verejnosť a výška registračného poplatku v roku 2014

5.1. Otváracie hodiny centrálného objektu

centrálna knižnica

pondelok, utorok, štvrtok, piatok	7.00 – 18.00
streda	11.00 – 18.00
sobota	9.00 – 13.00

5.2. Otváracie hodiny pobočiek

pobočka Vlčince

pondelok, utorok, štvrtok, piatok	10.00 – 17.00
streda	10.00 – 18.00
sobota	zatvorené

pobočka Hájik, ZŠ Námestie mladosti

utorok – štvrtok	9.00 – 17.00
------------------	--------------

pobočka Bytčica

pondelok	13.00 – 17.00
----------	---------------

pobočka Strážov

utorok	13.30 – 17.30
--------	---------------

pobočka Trnové

streda	12.30 – 16.30
--------	---------------

pobočka Solinky

pondelok, streda, piatok	12.00 - 16.00
--------------------------	---------------

5.3. Týždenný výpožičný čas

Týždenný výpožičný čas v centrálnej knižnici je 55 hodín, včítane soboty.

5.4. Registračné poplatky v jednotlivých objektoch

Centrálne knižnica, pobočky Vlčince, Hájik, Solinky

- zamestnaní	5,00 €
- dôchodcovia, invalidní dôchodcovia	2,50 €
- študenti SŠ a VŠ.....	3,00 €
- žiaci ZŠ od 10 rokov	2,00 €
- predškolační a žiaci do 10 r.	0 €
- ženy na MD.....	2,50 €
- nezamestnaní	2,50 €
- inštitucionálni používatelia.. ..	7,00 €
- držiteľia preukazu ZŤP, ZŤPP, ZŤPS	0 €
- jednodňový používateľ	0,50 €

Pobočky Bytčica, Trnové, Strážov

- dospelí	0,70 €
- deti, dôchodcovia, študenti, ženy na MD.....	0,30 €

5.5. Poskytované zľavy

Krajská knižnica v Žiline poskytuje zľavu z registračného poplatku vybraným skupinám používateľov – vid' bod vyššie. Pri špeciálnych príležitostiach s cieľom zaktivizovať používateľskú základňu umožňuje vybraným skupinám registráciu bezplatne, prípadne so zľavou (Týždeň slovenských knižníc, Bambiriáda, Vianočný darček pre priateľa a iné).

5.6. Využitie kultúrnych poukazov – príloha. č. 4

5.7. Zmeny v otváracích hodinách a v registračných poplatkoch v roku 2014

V roku 2014 Krajská knižnica v Žiline nezvýšila registračné poplatky, avšak dvakrát menila poplatky za služby – doplnila cenník o platbu za farebné kopírovanie dokumentov a v decembri za zavedenie novej služby – výpožičku elektronického dokumentu prostredníctvom eReading.cz. Aktuálny cenník je platný od 1.12.2014.

Otváracie hodiny v centrálnej budove a na pobočkách ostali nezmenené.

Od 15.10.2012 je používateľom centrálnej knižnice sprístupnený bobliobox, ktorý umožňuje vrátenie kníh mimo otváracích hodín knižnice.

6. Projektová činnosť Krajskej knižnice v Žiline, granty, nadácie, sponzorské príspevky, fundraising

Vid' tabuľkový prehľad Podané projekty do grantových systémov:

6.1. Sponzorské príspevky, fundraising

- podpora Českého spolku v Žiline na nákup periodík na rok 2015 – **469,67**
- podpora Kofola a.s. (občerstvenie na podujatia pre deti a mládež)

- Ryba Žilina (občerstvenie k 90. výročiu založenia knižnice)

8. Public relations 2014

8.1. Odborná publikačná činnosť pracovníkov Krajskej knižnice v Žiline

Myšlienky Jána Pavla II. / Katarína Šušoliaková.

In: Knižná revue : dvojtyždenník o knihách. – ISSN 0862-5999. – Roč. 24, č. 3 (2014). S. 19.

Knižnice propagujú regionálne knihy a autorov / Ivana Jančulová. – In: Literárny týždenník : časopis Spolku slovenských spisovateľov. – ISSN 0862-5999. – Roč. 27, č. 25-26 (02.07.2014), S. 15.

Čo dnešní čitatelia dlhujú keltom? Knihy inšpirované svetom Keltov / Tibor Ondrušík.

In: Kelti na Slovensku : zborník z konferencie / zostavil Žilinský samosprávny kraj. – Žilina : Žilinský samosprávny kraj, 2014. S. 11-16.

8.2.1. Publikačná činnosť zamestnancov Krajskej knižnice v Žiline

Počet článkov vlastných zamestnancov organizácie: 133

8.2.2. Publikačná činnosť iných autorov o Krajskej knižnici v Žiline

Počet titulov iných autorov o organizácii: 99

Počet článkov z internetových portálov zamestnancov KKŽ: 0

Počet článkov z internetových portálov: 26

8.2.3. Vydané tlačové správy

1. k súťaži Kniha Horného Považia 2013 pod názvom: Zvíťazila monografia obce a ženský román (Mgr. Ivana Jančulová)
2. k Medzinárodnému knižnému veľtrhu Bibliotéka 2014 pod názvom: Knižný veľtrh (Mgr. Ivana Jančulová)
3. k jarným prázdninám 2014 pod názvom: Jarné prázdniny v knižnici (Mgr. Katarína Kvašňovská)
4. k cestovateľskej besede pod názvom: Vitajte v krajine kontrastov (Mgr. Katarína Kvašňovská)
5. k výstave drotárky Márie Porubčanskej pod názvom: Krása drôtu odkrytá (Mgr. Katarína Kvašňovská)
6. k cestovateľskej besede pod názvom: Vstúpte do krajiny Inkov (Mgr. Katarína Kvašňovská)
7. k Týždňu slovenských knižníc 2014 pod názvom: Týždeň slovenských knižníc (Mgr. Katarína Kvašňovská)
8. k návšteve belgického veľvyslanca pod názvom: Návšteva veľvyslanca belgického kráľovstva v knižnici (Mgr. Katarína Kvašňovská)
9. k besede o zdravom stravovaní s autormi knihy Moderné paleo (Mgr. Katarína Kvašňovská)
10. k cestovateľskej besede pod názvom: Rusko v očiach cestovateľa Michala Chmeliara (Mgr. Katarína Kvašňovská)
11. k besede ku knihe Lekárne a lekárnici v okrese Žilina pod názvom: Prezentácia knihy Lekárne a lekárnici v okrese Žilina (Mgr. Katarína Kvašňovská)
12. k prednáške CERN-u pod názvom: Higgsov bozón a iná zverina (Mgr. Katarína Kvašňovská)
13. k prezentácii knihy Spoluhlasom/Spoluhlasem pod názvom: Predstavenie publikácie Spoluhlasom/Spoluhlasem (Mgr. Katarína Kvašňovská)
14. k letným prázdninám 2014 pod názvom: Detské leto v knižnici (Mgr. Katarína Kvašňovská)
15. k podujatiu pre deti na konci leta pod názvom: Knižné víly ešte žijú (Mgr. Katarína Kvašňovská)
16. k cestovateľskej besede pod názvom: Cestovateľská beseda o Argentíne (Mgr. Katarína Kvašňovská)

17. k prezentácii knihy Andrey Berzákovej pod názvom: beseda s poetkou Andreou Berzákovou (Mgr. Katarína Kvašňovská)
16. k oslavám 90. výročia knižnice pod názvom: Krajská knižnica v Žiline oslavuje 90 rokov (Mgr. Katarína Kvašňovská)
18. k cestovateľskej besede pod názvom: Nový Zéland – najzelenšia a najčistejšia krajina na svete (Mgr. Katarína Kvašňovská)
19. k tvorivej dielni pre deti pod názvom: S výrobou vianočných darčiekov pomôžu deťom knihovníčky (Mgr. Katarína Kvašňovská)
20. k cestovateľskej besede pod názvom: Predvianočná cestovateľská beseda (Mgr. Katarína Kvašňovská)

8.2.4. Prezentácia Krajskej knižnice v Žiline v iných médiách /rozhlás, televízia/ a vynaložené prostriedky

Rádio Frontinus – 20.1.2014 – 28.2.2014 – 10,06 hod. – regionálne správy – Kniha Horného Považia 2013, predstavovanie pravidiel súťaže (Mgr. Ivana Jančulová)

Rádio Frontinus – 21.1.2014 – 13,04 hod. – Lokál – Predstavovanie nominovaných kníh čitateľskej súťaže Kniha Horného Považia 2013 a informácie o informačnom paneli (Mgr. Ján Blahovec)

Rádio Frontinus – 27.1.2014 – 14,02 hod., 16,02 hod. – relácia Regionál – predstavovanie nominovaných kníh, 2. nominácie (Mgr. Ján Blahovec)

Rádio Frontinus – 28.1.2014 – 14,03 – relácia Regionál – regionálne správy – predstavovanie pravidiel súťaže (Mgr. Ján Blahovec, Mgr. Ivana Jančulová)

Rádio Lumen – 30.1.2014 - Myšlienky bl. Jána Pavla II. – uvedenie knihy do života (Mgr. Katarína Šušoliaková)

Rádio Frontinus – 3.2.2014 – 13,04 hod. – relácia Lokál – predstavovanie pravidiel súťaže (Mgr. Ján Blahovec, Mgr. Ivana Jančulová)

Rádio Frontinus – 7.2.2014 – 14,05 hod. – relácia Lokál – predstavovanie nominovaných kníh (Mgr. Ján Blahovec)

Rádio Frontinus – 14.2.2014 – 11,05 hod. – relácia Regionál – predstavovanie pravidiel súťaže – (Mgr. Ján Blahovec, Mgr. Ivana Jančulová)

Rádio Frontinus – 19.2.2014 – relácia Lokál – predstavovanie nominovaných kníh – (Mgr. Ján Blahovec)

Rádio Regina – 12.3.2014 – 14,50 hod. – Predstavovanie bibliografie historika Dušana Halaja (Dušan Halaj, Mgr. Daniel Husárik)

Rádio Lumen - Týždeň slovenských knižníc – 3.4.2014 – (Mgr. Katarína Šušoliaková, Mgr. Katarína Kvašňovská)

Rádio Frontinus – 13.5.2014 – 13,10 hod. – Pozvánka na putovnú výstavu v Krajskej knižnici v Žiline (Mgr. Ján Blahovec)

Rádio Regina – 28.5.2014 - 7,30 h - Cestovateľská beseda o Rusku (Mgr. Katarína Kvašňovská)

Slovenský rozhlas Rádio Regina Štúdio Banská Bystrica – 4.4.2014 – 14,50 hod. – U nás doma – Týždeň slovenských knižníc v Krajskej knižnici v Žiline

Rádio Lumen – 26.6.2014 - Detské leto v knižnici (Mgr. Katarína Kvašňovská)

Rádio Sever – 3.10.2014 – 13,26 hod. – Pozvánky – Dni nádeje 2014 v Krajskej knižnici v Žiline

*****

TV Severka – 22.1.2014 – Myšlienky bl. Jána Pavla II. – uvedenie knihy do života (Mgr. Katarína Šušoliaková)

Televízia Severka – 26.3.2014 – 17,00 hod. – Kniha Horného Považia 2013 (Mgr. Ivana Jančulová)

TV Severka – 23.4.2014 – Kniha Horného Považia 2013 – (Mgr. Katarína Šušoliaková)

TV Fénix – 2.7.2014 - Fénix noviny /Detské leto v knižnici (Mgr. Katarína Kvašňovská)

Televízia Severka – 15.10.2014 - 90. výročie založenia knižnice (Mgr. Katarína Šušoliaková)

TV Fénix - 15.10.2014 - 90. výročie založenia knižnice – (Mgr. Katarína Šušoliaková)

Televízia Severka – 16.10.2014 – 17,10 hod. – Správy – Prvú knihu požičali pred 90 rokmi, reportáž z osláv Krajskej knižnice v Žiline

TV Liptov – 12.11.2014 – 185. výročie založenia Liptovskej knižnice - (Mgr. Katarína Šušoliaková)

Názov inštitúcie je umiestnený v rámci mestského informačného systému na orientačnej značke na križovatke ulíc J. Fándlyho a A. Bernoláka.

Počas prevádzkových hodín knižnica využíva prenosnú informačnú tabuľu, ktorú umiestňuje pred vchod do centrálnej knižnice. Na tabuľu inštaluje aktuálne oznamy a pozvánky na pripravované podujatia.

Od roku 2009 v rámci jednotného informačného systému Žilinského samosprávneho kraja je na budove organizácie umiestnená informačná tabuľa s označením inštitúcie a jej zriaďovateľa.

8.3. Edičná činnosť

BOOKS on line

Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2014. — Propagačný leták vydaný v rámci realizácie programu celoživotného vzdelávania GRUNDTVIG .

BOOKS on line

Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2014. — Propagačný leták v anglickej mutácii vydaný v rámci realizácie programu celoživotného vzdelávania GRUNDTVIG.

BOOKS onLine Guide [e-kniha online]

Toledo : The Biblioteca de Castilla-La Mancha, 2014.

Dostupné z <http://www.booksonlineguide.eu/e-books/books-online-guide>

E - kniha vydaná v spolupráci s Knihovnou Kroměřížska a Krajskou knižnicou v Žiline v rámci realizácie programu celoživotného vzdelávania GRUNDTVIG.

Activities supporting reading [e-kniha online]

Kroměříž : Knihovna Kroměřížska, 2014.

Dostupné z <http://www.booksonlineguide.eu/e-books/activities-supporting-reading>

E-kniha vydaná v Kroměříži v spolupráci s knižnicou Castila-La Mancha v Toledu a Krajskou knižnicou v Žiline v rámci realizácie programu celoživotného vzdelávania GRUNDTVIG.

BOOKS online [webová stránka]

Kroměříž : Knihovna Kroměřížska, 2014.

Dostupné z <http://www.booksonlineguide.eu/>

Aktuálna webová stránka vytvorená Knihovnou Kroměřížska v spolupráci s knižnicou Castila-La Mancha v Toledu a Krajskou knižnicou v Žiline v rámci realizácie programu celoživotného vzdelávania GRUNDTVIG.

Duchaplný cestopis po stopách Jána Pavla II. v našich regiónoch

Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2014. — 287 s. — Publikácia vydaná v rámci projektu Duchaplný cestopis po stopách Jána Pavla II. v našich regiónoch.

Jančulová, Ivana

Stanislav Lajda : bibliografický leták / zost. Ivana Jančulová. — Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2014. — 17 s.

Jotovová, Michaela

Mestské a obecné knižnice okresov Žilina a Bytča v roku 2013 / zost. Michaela Jotovová.

Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2014. — 23 s. + prílohy.

Osobnosti Horného Považia a Frýdecko-Míšecka Moravsko-sliezskeho kraja

Žilina : Krajská knižnica v Žiline v spolupráci s Městskou knihovnou Frýdek Místek, 2014. — Propagačná obrazová mapa, formát A1 vydaná v rámci projektu Potulky – toulky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov.

Potulky po stopách Žofie Bosniakovej (* 1609, Šurany – † 1644, Strečno)

Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2014. — Jednolistová propagačná skladačka vydaná v rámci projektu Potulky – toulky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov.

Potulky po stopách Vincenta Hložníka (* 1919, Svederník – † 1997, Bratislava)

Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2014. — Jednolistová propagačná skladačka vydaná v rámci projektu Potulky – toulky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov.

Potulky po stopách Juraja Jánošíka (* 1688, Terchová – † 1713, Liptovský Mikuláš)

Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2014. — Jednolistová propagačná skladačka vydaná v rámci projektu Potulky – toulky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov.

Potulky po stopách Adama Františka Kollára (* 1718, Terchová – † 1783, Viedeň)

Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2014. — Jednolistová propagačná skladačka vydaná v rámci projektu Potulky – toulky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov.

Potulky po stopách Alexandra Lombardiniho (* 1851, Bytča – † 1897, Žilina)

Žilina : Krajská knihovna v Žiline, 2014. – Jednolistová propagačná skladačka vydaná v rámci projektu Potulky – toulky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov.

Potulky po stopách Milana (* 1929, Veľké Rovné – † 2010, Bratislava) a Vladimíra Ferkovcov (* 1925, Veľké Rovné – † 2002, Bratislava)

Žilina : Krajská knihovna v Žiline, 2014. – Jednolistová propagačná skladačka vydaná v rámci projektu Potulky – toulky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov.

Potulky po stopách Jozefa Pekarú (* 1920, Borský Peter – † 2005, Rajecské Teplice)

Žilina : Krajská knihovna v Žiline, 2014. – Jednolistová propagačná skladačka vydaná v rámci projektu Potulky – toulky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov.

Potulky po stopách Teodóza Sirmiensa (* pol. 16. st. – † 1627)

Žilina : Krajská knihovna v Žiline, 2014. – Jednolistová propagačná skladačka vydaná v rámci projektu Potulky – toulky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov.

Potulky po stopách Juraja Thurzu (* 1567, Lietava – † 1616, Bytča)

Žilina : Krajská knihovna v Žiline, 2014. – Jednolistová propagačná skladačka vydaná v rámci projektu Potulky – toulky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov.

Potulky po stopách Jána Vrtílka (* 1906, Vyškov – † 2000, Žilina)

Žilina : Krajská knihovna v Žiline, 2014. – Jednolistová propagačná skladačka vydaná v rámci projektu Potulky – toulky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov.

Putování po stopách Ferdiša Duše (* 1888, Frýdlant nad Ostravicí - † 1958, Frýdlant nad Ostravicí)

Žilina : Krajská knihovna v Žiline v spolupráci s Městskou knihovnou Frýdek Místek, 2014. – Jednolistová propagačná skladačka vydaná v rámci projektu Potulky – toulky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov.

Putování po stopách Boženy Peterkové (* 1911, Janovice – † 1995, Baška)

Žilina : Krajská knihovna v Žiline v spolupráci s Městskou knihovnou Frýdek Místek, 2014. – Jednolistová propagačná skladačka vydaná v rámci projektu Potulky – toulky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov.

Putování po stopách Petra Bezruče (* 1867, Opava - † 1958, Olomouc)

Žilina : Krajská knihovna v Žiline v spolupráci s Městskou knihovnou Frýdek Místek, 2014. – Jednolistová propagačná skladačka vydaná v rámci projektu Potulky – toulky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov.

Putování po stopách Ondry Lysohorského (*1905, Frýdek – † 1989, Bratislava)

Žilina : Krajská knihovna v Žiline v spolupráci s Městskou knihovnou Frýdek Místek, 2014. – Jednolistová propagačná skladačka vydaná v rámci projektu Potulky – toulky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov.

Putování po stopách Ondráše z Janovic (* 1680, Janovice - † 1715, Sviadnov)

Žilina : Krajská knihovna v Žiline v spolupráci s Městskou knihovnou Frýdek Místek, 2014. – Jednolistová propagačná skladačka vydaná v rámci projektu Potulky – toulky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov.

Putování po stopách Leoše Janáčka (*1854, Hukvaldy - † 1928, Ostrava)

Žilina : Krajská knihovna v Žiline v spolupráci s Městskou knihovnou Frýdek Místek, 2014. – Jednolistová propagačná skladačka vydaná v rámci projektu Potulky – toulky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov.

Putování po stopách Bohumila Pavloka (* 1922, Řepiště – † 2002, Řepiště)

Žilina : Krajská knihovna v Žiline v spolupráci s Městskou knihovnou Frýdek Místek, 2014. – Jednolistová propagačná skladačka vydaná v rámci projektu Potulky – toulky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov.

Putování po stopách Vincenca Sochy (* 1903, Štramberk - † 1970, Frýdek-Místek)

Žilina : Krajská knihovna v Žiline v spolupráci s Městskou knihovnou Frýdek Místek, 2014. – Jednolistová propagačná skladačka vydaná v rámci projektu Potulky – toulky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov.

Putování po stopách Elišky Servátkové (* 1915, Cieszyn - † 2008, Frýdek-Místek)

Žilina : Krajská knihovna v Žiline v spolupráci s Městskou knihovnou Frýdek Místek, 2014. – Jednolistová propagačná skladačka vydaná v rámci projektu Potulky – toulky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov.

Putování po stopách Jaroslava Ludvíka Mikuláše (*1889, Raškovice – 1979, Skalice)

Žilina : Krajská knihovna v Žiline v spolupráci s Městskou knihovnou Frýdek Místek, 2014. – Jednolistová propagační skladačka vydaná v rámci projektu Potulky – toulky po stopách osobností a zajímavostí našich regionův.

Sobolová, Božena

Verejné knižnice Žilinského kraja v číslech 2013 / zost. Božena Sobolová. – Žilina : Krajská knihovna v Žiline, 2014. – 36 s. + tab. přílohy.

Spoluhlasom : slovensko-česká antológia

Žilina : Krajská knihovna v Žiline, 2014. – 159 s. – Publikácia vydaná v rámci projektu Knihovisko.

Šušoliaková, Katarína

Mjartanová, Zuzana

Krajská knihovna v Žiline : Správa o činnosti a hospodárení kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK za rok 2013 / zost. Katarína Šušoliaková, Zuzana Mjartanová. – Žilina : Krajská knihovna v Žiline, 2014. – 80 s. + príl.

Uríková, Ivana

Jančulová, Ivana

Kalendárium výročí osobností okresu Žilina a Bytča v roku 2014 / zost. Ivana Jančulová, Ivana Uríková ; grafická úprava Nataša Lajdová. – Žilina : Krajská knihovna v Žiline, 2014. – 72 s.

Uríková, Ivana

Lajdová, Nataša

Jančulová, Ivana

Jozef Moravčík : výberová personálna bibliografia / zost. Nataša Lajdová, Ivana Uríková, Ivana Jančulová. – Žilina : Krajská knihovna v Žiline, 2014. – 50 s.

Uríková, Ivana

Lajdová, Nataša

Tvorba spisovateliek Horného Považia / zost. Ivana Uríková, Nataša Lajdová; grafická úprava Ivana Uríková. – Žilina : Krajská knihovna v Žiline, 2014. – 70 s.

Uríková, Ivana

Lajdová, Nataša

Vincent Hložník - Rok osobnosti na Hornom Považí 2014 : bibliografický leták / zost. Ivana Uríková, Nataša Lajdová ; grafická úprava Ivana Jančulová. – Žilina : Krajská knihovna v Žiline, 2014. – Jednolistový bibliografický leták.

13. Personálna oblasť, personálne vybavenie - Príloha č.14***13.1 Organizačná štruktúra, kvalifikačná štruktúra, veková štruktúra zamestnancov, priemerná mzda***

Počet pracovníkov Krajskej knihovny v Žiline (včítane R) :

- fyzický stav 49
- priemerný prepočítaný stav: 43 (celoročný priemer)

Počet zamestnancov vykonávajúcich knihovnícke činnosti (prepočítaný stav)

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
35	35	35	33,86	33,25	32,6	33,33

Tab. 4 Organizačná štruktúra

Oddelenie/úsek		skutočnosť r. 2014	
		Fyzické osoby	Prepočítaný stav
Riaditeľ		1	1
Odd. knižnično-informačných fondov		3	3
Odd. knižnično-informačných služieb		35	30,6
v tom	- úsek bibliografie	3	2,5
	- centrum + Hájik, Solinky, Bytčica, Trnové, Strážov	29	25,6
	- pobočka Vlčince	3	2,5
Odd. koordinácie a metodiky		3	2,5
Odd. ekonomicko-technickej činnosti		7	5,9
Celkový počet zamestnancov		49	43
Z celkového počtu: Pracovníci na chránených pracoviskách		9	5,10
Z celkového počtu: Pracovníci R		11	6,4

Na podnet Základnej organizácie odborového zväzu v Krajskej knižnici v Žiline riaditeľka knižnice opätovne iniciovala rokovanie s právnym odborom Úradu ŽSK k skráteniu pracovného času pracovníkov služieb z dôvodu vykonávania práce striedavo v dvoch zmenách v dvojzmennej prevádzke. Na základe predmetného rokovania bol od 1. mája 2014 pracovníkom služieb vykonávajúcim prácu striedavo v oboch zmenách /do 18 hod./ skrátený pracovný čas na 36 a ¼ hodiny týždenne.

Od 1. januára 2014 bol v centrálnom objekte krajskej knižnice a v pobočkách Vlčince a Hájik na evidenciu dochádzky zavedený elektronický dochádzkový systém Fingera.

14. Práca s dobrovoľníkmi

14.1. Počet zmluvných dobrovoľníkov

Krajská knižnica v Žiline využíva prácu dobrovoľníkov, zmluvne podloženú má iba jednu, s Matejom Bryndzom, ktorý po ukončení absolventskej praxe pomáhal s organizáciou fondu a podujatí. Ďalšia spolupráca s dobrovoľníkmi nie je zmluvná, je príležitostná, menšieho rozsahu. Zameranie pomoci zo strany dobrovoľníkov je najmä na organizáciu kultúrnych podujatí, pomoc pri anketách a súťažiach. Jedná sa predovšetkým o mladých ľudí a spolupracujúcich členov záujmových združení a mimovládnych organizácií.

Krajská knižnica v Žiline prostredníctvom Mestského úradu v Žiline od januára do decembra využívala 9 zamestnancov na zabezpečovanie aktívnej činnosti formou menších pomocných prác (prevádzka šatne a letnej čítárne, oprava knižničného fondu, kompletizácia periodickej tlače). Z toho dvaja pracovali na pobočke Vlčince (obaľovanie a údržba knižničného fondu).

14.2. Občianske združenia pracujúce pri organizáciách

Pri Krajskej knižnici v Žiline je vytvorené občianske združenia Brána poznania, ktoré združuje priateľov knižnice.

15. Hospodárenie kultúrnej organizácie - komentár

II. ODBORNÁ ČINNOSŤ KNIŽNICE

1. Základné činnosti knižnice

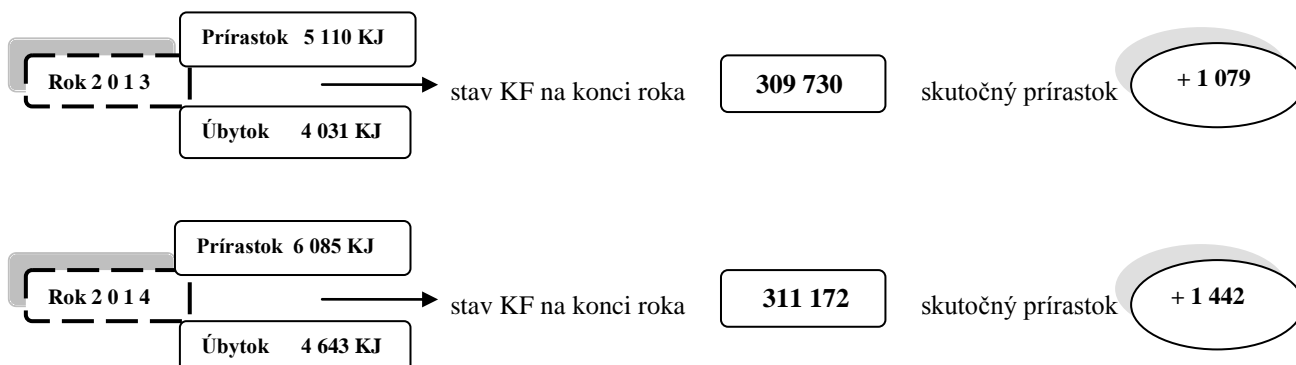
1.1. *Knižničné fondy*

Tab. 1 Zloženie knižničných fondov podľa druhu

Druh dokumentu	r.2013	r.2014	Rozdiel	% z celku 2013	% z celku 2014	Rozdiel v %
knížničný fond	309 730	311 172	1 442	100	100	100
z toho špec. dokumenty	6 077	6 077	0	1,96	1,96	0
z toho el. dokumenty	259	259	0	0,08	0,08	0
iné špec. dokumenty	5 821	5 821	0	1,88	1,88	0
odborná pre dosp. + ŠD	110 747	110 600	- 147	35,76	35,54	- 0,22
krásna pre dosp. + ŠD	116 508	117 823	1 315	37,61	37,86	+ 0,25
odborná pre deti + ŠD	12 938	11 955	- 983	4,18	3,84	- 0,34
krásna pre deti + ŠD	69 537	70 794	1 257	22,45	22,76	+ 0,31
periodiká – tituly	207	205	- 2			
periodiká – exempláre	251	241	- 10			

Posledné dva roky je skutočný prírastok knižničných fondov pozitívny, to znamená, že počet nadobudnutých kníh je vyšší ako počet vyradených. Vďaka tomu sa po období negatívneho trendu spôsobeného malým prírastkom a vysokým úbytkom knižničný fond dostáva na druhú najvyššiu úroveň za ostatných 10 rokov (v roku 2009 bola stav KF 315 832 KJ).

V roku 2014 vzrástol o 1 442 KJ a za ostatné dva roky o 2 521 KJ.

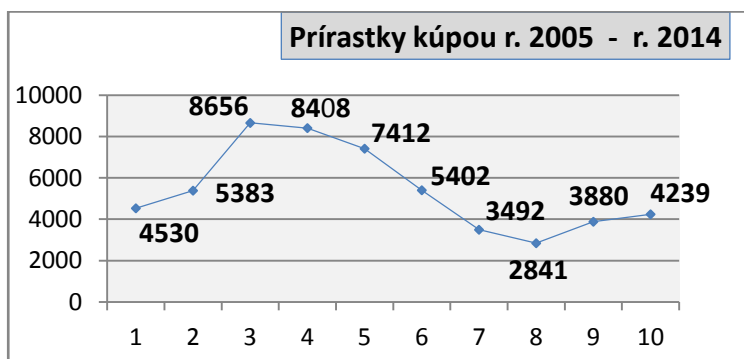
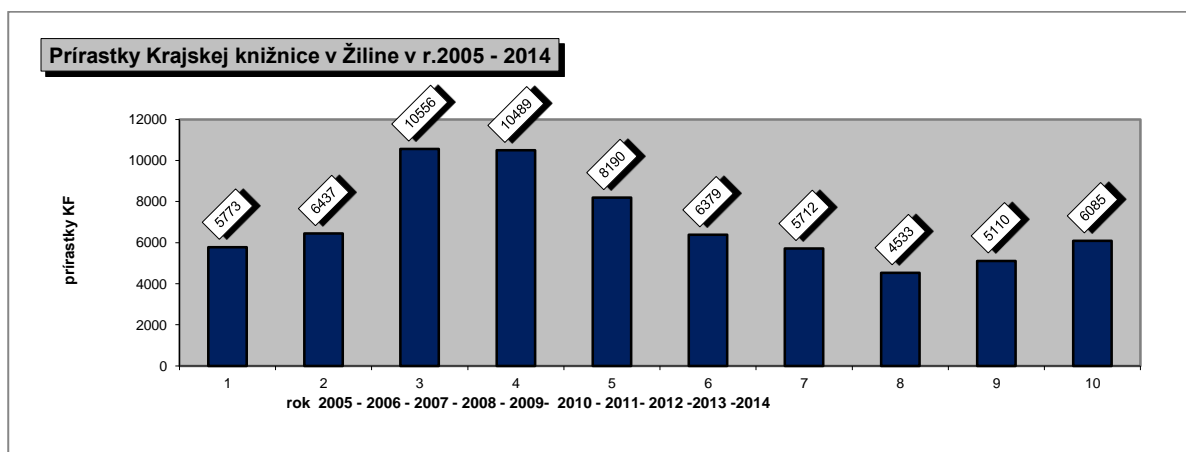

Skutočný prírastok fondu, teda rozdiel medzi získanými a vyradenými KJ bol **1 442 KJ**.

Tab. 2 Prírastky, úbytky

Ukazovateľ	r.2013	r.2014	Rozdiel
prírastok knižničného fondu	5 110	6 085	975
Z toho kúpou	3 880	4 239	359
- z toho z rozpočt. zdrojov vrátane vlastných príjmov	2 016	1 711	- 305
úbytok knižničného fondu	4 031	4 643	612
skutočný prírastok	1 079	1 442	363

<i>Prírastky podľa spôsobu nadobudnutia:</i>	r.2013	r.2014	Rozdiel
kúpa	3 880	4 239	+ 359
dar	1 230	1 846	+ 616
bezodplatný prevod	0	0	0
spolu	5 110	6 085	+ 975

Pre akvizíciu dokumentov sú dôležité dary od individuálnych a inštitucionálnych darcov. V roku 2014 ich knižnica prijala 1846 KJ, z toho od súkromných osôb 1416 KJ a zvyšok (430 KJ) od inštitúcií.

Individuálni darcovia sa často obracajú na knižnicu pri likvidácii svojich knižných zbierok, napr. pri sťahovaní alebo po smrti príbuzného. Ponúkané knihy však často už knižnica vo svojom fonde má a len časť z nich je použitá na obmenu fyzicky poškodených exemplárov vo vlastnom fonde. Ostatné darované knihy knižnica ponúka obecným a mestským knižniciam na poradách knihovníkov, prípadne pri individuálnych návštevách.

V roku 2014 knižnica nezískala početnejšie dary od inštitúcií. Prevažovali darované knihy od súkromných darcov. Inštitúcie ako Žilinský samosprávny kraj, Považské múzeum v Žiline, Kalligram darovali tituly z vlastnej produkcie. Knihy darovali vydavateľstvo Oxford (158 KJ) a Orbis Pictus (42 KJ), Macmillan Education (23 KJ), Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre (41 KJ), P+M tlačiareň (72 KJ)

Počet nakúpených knižničných jednotiek je ukazovateľ, ktorý ukazuje mieru sebestačnosti knižnice v akvizícii nových dokumentov a zároveň schopnosť získavať mimorozpočtové zdroje pre oblasť akvizície; počet prírastkov získaných kúpou v roku 2014 oproti minulému roku vzrástol o 359 KJ.

Podľa štandardov pre verejné knižnice SR má knižnica významu Krajskej knižnice v Žiline stanovený optimálny prírastok kúpou 0,13 KJ na obyvateľa sídla. Podľa týchto odporúčaní na podmienky mesta Žilina s 81 273 obyvateľmi by teda Krajská knižnica v Žiline mala zakúpiť do svojho fondu 10 565 KJ. Za uvedenými odporúčaniami mala knižnica v roku 2014 sklz 6 326 KJ a teda odporúčaný štandard splnila len na 40,12%. S prihliadnutím aj na darovanú literatúru, ktorá však kvalitatívne nemusí spĺňať požadované vlastnosti (aktuálnosť, požiadavky zo strany používateľov) je štandard splnený na 57,6%.

Tab. 3 Skladba prírastkov podľa druhov literatúry

Druh literatúry	r.2013 kniž.jedn	r.2014 kniž.jedn	Rozdiel	r.2013 v %	r.2014 v %	Rozdiel v %
odborná pre dospelých	2 001	2 234	+ 233	39,15	36,71	-2,44
krásna pre dospelých	2 093	2 394	+ 301	40,96	39,34	-1,62
odborná pre deti	146	134	- 12	2,86	2,20	-0,66
krásna pre deti	870	1 323	+ 453	17,03	21,75	4,72
špeciálne dokumenty	0	0	0	0	0	0
Spolu	5 110	6 085	+ 975	100	100	0

Vzhľadom na podstatnú voľnočasovú funkciu verejnej knižnice boli nakupované vo veľkom rozsahu tituly z krásnej literatúry, a to jednak pre dospelých a jednak pre deti (spolu 61,09 %); už niekoľko rokov sa však knižnica snaží budovať aj fond kvalitnej odbornej literatúry; táto úloha je veľmi náročná, lebo ju vyhládávajú používatelia so širokým spektrom záujmov a študenti rôznych vysokých škôl, najmä Žilinskej univerzity v Žiline. Odborná literatúra pre dospelých bola druhou najnakupovanejšou literatúrou.

Nižší nákup bol v kategórii odbornej literatúry pre deti, pretože táto literatúra je pomerne dobre vo fonde zastúpená.

Fond zvukových kníh na CD nosičoch sa už vzhľadom na technické obmedzenia v SKN Mateja Hrebendu v Levoči a novú technológiu preberania kníh vo formáte MP3 z internetu nerozširoval. Fond špeciálnych dokumentov zostal svojím rozsahom nezmenený, žiadny špeciálny dokument nebol vyradený ani získaný.

Tab. 4 Prírastok knižničných fondov kúpou (4 239 KJ) na obyvateľa a používateľa

Prírastok KF kúpou na:	r.2013	r.2014	Rozdiel
1 obyvateľ'a (81 273)	0,05	0,05	0
1 používateľ'a (12 829)	0,29	0,33	+ 0,04

Knižnica nakúpila už tradične značný počet kníh v českom jazyku, nakoľko české vydavateľstvá produkujú mnoho kvalitných titulov, ktoré sú žiadané zo strany používateľov a dôslednejšie saturujú požiadavky záujemcov o odborné informácie. Žiadanou jazykovou skupinou je dlhodobou angličtina, čo je spôsobené najmä pôsobením Britského centra v knižnici, štruktúrou darov a záujmom čitateľov o literatúru v anglickom jazyku.

Tab. 5 Jazykové zloženie prírastkov (z počtu kníh 6 085 KJ)

Jazyk dokumentu	Počet k. j.	% celk. počtu
Slovenský	4 733	77,78
Český	1 013	16,65
Anglický	324	5,31
Nemecký	1	0,02
Francúzsky	5	0,08
Poľský	5	0,08
Bulharsky	1	0,02
Ruský	1	0,02
Taliansky	1	0,02
viacjazyčný	1	0,02
s p o l u	100	100

Knižnica pokračovala v očiste knižničného fondu predovšetkým v centrálnej knižnici, ale aj vo svojej najväčšej pobočke na Vlčinciach. Vyradené knihy boli v zmysle Smernice riaditeľky Krajskej knižnice v Žiline o spôsobe vedenia odbornej evidencie, vyradovaní a revízii knižničného fondu ponúknuté SNK v Martine a ich zoznam bol vystavený na www stránke knižnice. Poškodené knihy, ktoré už nebolo možné alebo potrebné reštaurovať, boli fyzicky zlikvidované. Od roku 2009 knižnica ponúka vyradené knihy v multiplicitných exemplároch záujemcom formou predaja a o niektoré z nich bol pri stanovení symbolickej ceny pomerne veľký záujem. Počas roka bola realizovaná revízia knižničného fondu na pobočke Vlčince, ktorej predchádzala a čiastočne ju sprevádzala retrokatalogizácia staršieho knižničného fondu.

Tab. 6 Počet knižničných jednotiek na obyvateľ'a (81 273) a používateľ'a (12 829)

Počet zväzkov KF (311 172) na:	r. 2013	r. 2014	Rozdiel
1 obyvateľ'a	3,81	3,83	0,02
1 používateľ'a	23,05	24,26	1,21

knihy a ost. tlačéné dokumenty	7 185	30 100	13 398	14 294	35 001	17 189	+ 4 901
špeciálne dokumenty	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	7 185	30 100	13 398	14 294	35 001	17 189	+ 4 901
Periodiká		6 572	579	0	6 363	470	- 209
spolu nákup KF		36 672	13 977		41 364	17 659	+ 4 692

Periodiká = časopisy

Knihy a ostatné tlačéné dokumenty = bez časopisov

Hodnota knižničného fondu nadobudnutého v r. 2014 bola **55 658 €** (včítane hodnoty získaných darov). Oproti predchádzajúcemu roku to predstavovalo nárast o 11 801 € (43 857 €), pričom hodnota darov bola vyššia o 7 109 € a hodnota kúpou získaných dokumentov o 4 692 €.

Na nákup knižničného fondu knižnica vynaložila **41 364 €**, pričom z dotácie VÚC a vlastných zdrojov nakúpila knižničné fondy za 23 705 € (22 695 € v roku 2013), z grantových zdrojov a finančných darov 17 659 € (13 997 € v r. 2013).

Grantové a mimorozpočtové zdroje na nákup KF

Finančný zdroj	Hodnota na nákup /€/	Počet KJ
Grantový systém MK SR Dotácie	11 500	1 368
- <i>spolufinancovanie ŽSK</i>	2 500	376
Nadačný fond KIA MOTORS <i>/literatúra pre deti a mládež/</i>	1 291	229
Grantový systém Mesta Žilina <i>/literatúra spojená s mestom Žilina/</i>	1 200	129
Partnerstvá Grundtvig <i>/vzdelávacia literatúra/</i>	336	29
Duchaplný cestopis po stopách Jána Pavla II <i>/duchovná a spoločenská literatúra/</i>	1 143	119
Projekt Knihovisko	1 000	168
90. výročie založenia.../ŽSK/	1 000	110

Centrum vzdelávania Ministerstva práce a sociálnych vecí a rodiny SR poskytlo knižnici formou trvalej výpožičky 256 kníh, zakúpených v rámci národného projektu Inštitútu rodovej rovnosti, čím pribudla do fondu kvalitná literatúra z oblasti spoločenských vied.

Štruktúra finančných prostriedkov na nákup fondov

ROK	DARY	KÚPA z rozpočtových zdrojov	FINANČNÉ GRANTY	S P O L U
2008	----- 13,48 %	----- 62,15 %	----- 24,37 %	..... 97 789 €
2009	----- 5,64 %	----- 75,66 %	----- 18,69 %	..... 75 397 €
2010	----- 12,13 %	----- 64,18 %	----- 23,69 %	..... 59 556 €

2011	----- 25,77 %	----- 44,03 %	----- 30,18 %	..... 50 529 €
2012	----- 28,23 %	----- 34,97 %	----- 36,80 %	..... 41 535 €
2013	----- 16,38 %	----- 51,75 %	----- 31,87 %	..... 43 857 €
2014	----- 25,68 %	----- 42,59 %	----- 31,73 %	..... 55 658 €

Podľa odporúčaní štandardov verejných knižníc SR mala Krajská knižnica v Žiline v roku 2014 nakúpiť knižničné fondy v hodnote 87 271 € (0,13 KJ na 1 obyvateľa sídla pri priemernej cene 8,26 € za KJ). Prostriedky vynaložené na nákup v r. 2014 sú o 45 907 € nižšie. Keby knižnica nezískala prostriedky aj z mimorozpočtových zdrojov, rozdiel by bol ešte vyšší.

Tab. 8 Priemerná cena dokumentov v €

Druh dokumentu	cena v r. 2013	cena v r. 2014	Rozdiel
knihy a ostatné tlačené dokumenty	7,76	8,26	0,50
špeciálne dokumenty	0	0	0
dokumenty spolu	7,76	8,26	0,50

Knižnica nakúpila 4 239 kníh v hodnote 35 001 €.

Tab. 9 Nákup knižničných fondov v € (41 364) na obyvateľa sídla (81 273) a používateľa (12 829)

Nákup KF v € na:	r. 2013	r. 2014	Rozdiel
1 obyvateľ	0,45	0,51	0,06
1 používateľ	2,73	3,22	0,49

Ochrana knižničných fondov

1.2. Používatelia, návštevníci

Tab. 10 Používatelia

Ukazovateľ	r. 2013	r. 2014	Rozdiel	Index 13/14
Počet používateľov	13 440	12 829	- 611	0,95
- z toho z okresného sídla	8 401	8 055	- 346	0,96
Deti do 15 rokov	3 275	3 231	- 44	0,98
Počet používateľov vrátane používateľov, ktorým dobieha platná registrácia a s aspoň	17 118	16 247	- 871	0,95

jednou návštevou knižnice				
---------------------------	--	--	--	--

Počet vykazovaných používateľov knižnice, ktorí si obnovili registráciu v r. 2014 poklesol o 611.

Štatistiky verejných knižníc odzrkadľujú pokles používateľov knižníc ako objektívny fakt. Nastupuje generácia, ktorá uprednostňuje netradičné médiá a v tejto oblasti verejné knižnice nemajú vybudovaný materiálny základ a zápasia s nepriaznivou legislatívnou situáciou /autorské právo/. Klasická návšteva knižnice sa mení na virtuálnu a využívanie jej služieb prestáva byť v tejto oblasti prioritou. Najmä pokiaľ knižnica neponúka rýchlo a efektívne to, čo čitateľ potrebuje, stráca k nej dôveru – a to je v prípade, že knihu v online katalógu nenájde, že nájde informáciu o jej momentálnom vypožičaní a nemá možnosť výberu z viacerých exemplárov alebo musí na ňu dlho čakať. Často už nehľadá alternatívnu ponuku, akú mu – aj neplánovane – ponúkla fyzická návšteva knižnice. Elektronizácia poznania a slabá akvizícia sú dva základné dôvody, v ktorých vidí knižnica príčinu poklesu počtu používateľov (a vypožičiek). Napriek tomu, že akvizícia knižnice čo do objemu medziročne vzrástla, stále nie je na štandardami požadovanej úrovni a dlhoročná poddimenzovanosť sa prejavuje postupne, nie v konkrétnom roku. Ďalšími príčinami sú konkurencia v systéme školských knižníc a vytlačenosť detí krúžkovou činnosťou, rastúci nezáujem pedagógov, prísnejší upomienkový systém, časová zaneprázdnenosť súčasnej generácie, pokles záujmu o štúdium popri zamestnaní a s ním spojená potreba odbornej literatúry, bohatá kultúrna ponuka v meste.

Pre porovnanie, počet používateľov v Krajskej knižnici Karola Kmeťku v Nitre sa v roku 2013 pohyboval na úrovni 12 158, v Knižnici P.O.Hviezdoslava v Prešove 11 124. O 1018 klesol medziročne počet používateľov Univerzitnej knižnice v Žiline v roku 2013 (3066).

Aj keď knižnica vykazuje pokles v počte používateľov, zohráva dôležité miesto v kultúrnom, vzdelávacom a informačnom okolí a je nenahraditeľnou súčasťou života mnohých Žilinčanov, prechodných obyvateľov mesta, jeho návštevníkov a obyvateľov širšieho okolia. Prichádzajú do knižnice nielen za literatúrou, ale aj za knižničnou atmosférou alebo z dôvodu účasti na podujatiach. V zmysle celoslovenského štatistického zisťovania mala knižnica 12 829 používateľov zaregistrovaných v roku 2014, ale spolu s tými, ktorí zaplatili zápisné už v roku 2013 a využívali služby knižnice aj v nasledujúcom roku ich bolo **16 247**. Stále platia aj zistenia prieskumu z roku 2011 o tzv. skrytých používateľoch knižnice, ktorí unikajú knižničnej štatistike, lebo knihu z knižnice im požičali príbuzní, priatelia, spolužiaci, kolegovia a p. (Podľa spomínaného prieskumu až **46 %** používateľov zo sledovanej vzorky požičalo vypožičané knihy ďalším používateľom.)

S poklesom používateľov knižnica bojovala intenzívnym propagovaním svojich podujatí a služieb v médiách a s týmto cieľom ponúkala aj príležitostné akcie na bezplatný alebo zľavnený zápis na 365 dní:

Vysvedčenie - samé jednotky	98 používateľov
Výročie založenia knižnice	285 používateľov
Vianočný darček pre priateľa	331 používateľov
Týždeň slovenských knižníc.....	149 používateľov
Knižničná hliadka	24 používateľov
Valentín	31 používateľov
Žilinské dni zdravia	47 používateľov
Bambiriáda	2 používatelia
Pasovačka	72 používateľov
Mikuláš	19 používateľov

Možnosť bezplatného zápisného bola ponúknutá vždy aj praktikantom, ktorí v knižnici absolvovali prax. S cieľom propagácie čítania knižnica zopakovala Knižničnú hliadku a pristihnutým pri

čítaní na verejnosti bola ponúknutá bezplatná registrácia v knižnici. Pracovníci vyšli aj pred brány knižnice a počas prezentačných dní ponúkali zvýhodnené zápisné po správnej odpovedi na kvízovú literárnu otázku a aj ako mikulášsky darček. Pre deti pripravili vianočnú darčkovú poukážku pre rodičov na bezplatný zápis.

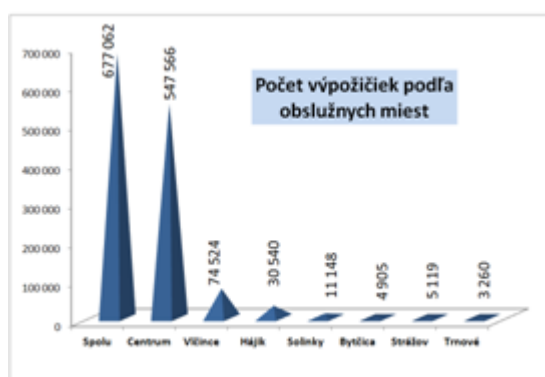
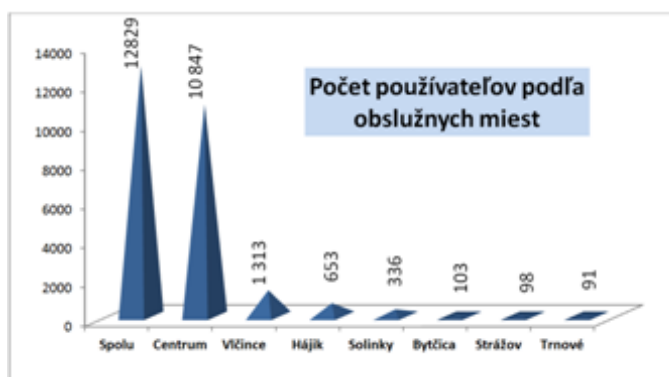
Knižnica sa však snaží vyhnúť registráciám, ktoré využijú občania len preto, že sú bezplatné.

S cieľom získavania nových priaznivcov knižnica prevádzkovala svoj profil na Facebooku a snažila sa informáciami o svojich aktivitách osloviť najširšiu verejnosť. Na web stránke boli informácie o aktivitách a službách knižnice zverejnené aj s cieľom osloviť tých, ktorí vstupovali cielene len do online katalógu Carmen. Knižničný systém zasielal zadané krátke informácie aj priamo z výpožičného modulu. Služba Skype zatiaľ nezaznamenala veľký záujem.

Krajská knižnica v Žiline je z územného hľadiska ústrednou verejnou knižnicou kraja, svojím pôsobením sa však „bytotne“ dotýka najmä občanov mesta Žiliny, pre ktorých je ich mestskou knižnicou. Z 12 829 používateľov je 62,79 % obyvateľov mesta (8 055) a pomerne vysoké percento – 37,21 % – predstavujú študenti, občania dochádzajúci za prácou do Žiliny a okolia, ľudia s prechodným pobytom v meste, či jeho návštevníci. V centrálnej knižnici je z 10 350 registrovaných používateľov 5 766 obyvateľov mesta (55,71 %).

Vývoj používateľského zázemia (**12 829**) jednotlivých obslužných miest Krajskej knižnice v Žiline:

P o b o č k a		r.2013	vývoj	r. 2014	rozdiel
CENTRUM	⇒	10 847	↓	10 350	/ - 497 /
VLČINCE	⇒	1 313	↓	1 176	/ - 137 /
HÁJIK	⇒	653	↓	640	/ - 13 /
SOLINKY	⇒	336	↑	356	/ + 20 /
STRÁŽOV	⇒	98	↑	99	/ + 1 /
TRNOVÉ	⇒	91	↓	93	/ + 2 /
BYTČICA	⇒	102	↓	115	/ + 13 /

Počet počtu zaregistrovaných používateľov už nemá – najmä u väčších pobočiek – takú výpočtovú hodnotu o ich činnosti ako v minulosti; s online informáciami o dokumente sa zvyšuje migrácia používateľov na miesta, kde je hľadaný dokument momentálne prístupný. Každá z pobočiek má tú skúsenosť, že sa ich kmeňoví používatelia registrujú na inom obslužnom

mieste, napriek tomu naďalej využívajú aj služby „svojej“ pobočky. Samozrejme platí aj opačne, že najmä z menších pobočiek sa presúvajú používatelia do centrálnej knižnice, ktorá dokáže v najväčšej miere uspokojiť ich potreby. Preto by mala byť činnosť pobočiek zameraná na starších používateľov, deti a tých, ktorí nemajú možnosť z časového alebo zdravotného dôvodu presúvať sa v rámci mesta.

Počet detských používateľov do 15 rokov poklesol o 44.

Získať si detského používateľa je stále ťažšie a pre knižnicu je najjednoduchšia situácia, keď si dieťa buduje čitateľské návyky prioritne v rodinnom prostredí. Dôležitá úloha knižnice je získavanie ostaných detských používateľov a v tejto oblasti je situácia stále náročnejšia. Najdôležitejším spolupracovníkom v tomto smere sú školy, preto pri oslovovaní detského používateľa knižnica využívala tradičnú spoluprácu so základnými a strednými školami a organizovala rôzne podujatia na podporu čítania. Rozposielala aktuálne listy s ponukou podujatí, organizovala informačné výchovy pre rôzne vekové skupiny, besedy so spisovateľmi, pozývala na návštevy výstav. Do štruktúry podujatí sa presadzujú stále častejšie v minulosti netypické formy práce ako napr. tvorivé dielne (počas Detského leta v knižnici a p.), ktoré na pozadí rozvoja detskej kreativity a zručnosti pomáhajú vytvárať vzájomné puto medzi dieťaťom, knižnicou, knihou. Zároveň si však vyžadujú dostatočné materiálne zabezpečenie. Stále je možné konštatovať, že konkurenčné prostredie je pre deti, najmä internet, natoľko lákavé, že sa cesta dieťaťa ku knihe buduje stále ťažšie; evidentná je tiež preťaženosť žiakov inými aktivitami organizovanými buď v rámci školy alebo mimoškolskými aktivitami.

Tab. 11 Skladba používateľov

Skladba je realizovaná na vzorke z automatizovaných pobočiek Centrum, Hájik, Vlčince, Solinky:

Kategória používatel'ov	Počet	% z celku	Kategória používatel'ov	Počet	% z celku
predškoláci	196	1,57	dôchodcovia	999	7,97
žiaci ZŠ	2629	21,00	nezamestnaní	491	3,92
študenti SŠ a mládež do 18.r.	1290	10,30	ženy na MD	414	3,30
študenti VŠ	1755	14,01	jednodňoví	611	4,87
zamestnaní	3174	25,35	inštitucionálni	5	0,03
MVS knižnice	13	0,10	Použív. Kys. kniž.	2	0,02
pracovníci knižníc	95	0,79	Univerzita 3. veku	67	0,53
ZŤP	735	5,87	invalidní	46	0,37

Počet študentov VŠ medzi používateľmi poklesol z 1865 na 1755; súvisí to jednak s vývojom počtu študentov na Žilinskej univerzite, ale aj s prístupnosťou potrebných dokumentov cez internet.

Vekové rozloženie čitateľov		
rozmedzie	počet	%
do 15 rokov -	1770	17.82 %
16-19 rokov -	984	9.91 %
20-29 rokov -	2963	29.83 %
30-39 rokov -	1392	14.01 %
40-49 rokov -	994	10.01 %
50-59 rokov -	748	7.53 %
60-69 rokov -	593	5.97 %
70-79 rokov -	357	3.59 %
nad 80 rokov -	98	0.99 %
nevyplnené -	35	0.35 %

Vekové zloženie používateľov v centrálnej knižnici; najpočetnejšia veková skupina zachytáva záujem vysokoškolákov a mladých ľudí vo veku 20 – 29 rokov.

Podľa štatistiky prevládajú v skladbe používateľov ženy v zastúpení 68,45 %.

Tab. 12 Percento používateľov (12 829) z počtu obyvateľov (81 273)

Ukazovateľ	r. 2013	r. 2014	Rozdiel
percento používateľov z počtu obyv.	16,51	15,79	- 0,72

Štandardy pre verejné knižnice definujú percento používateľov z počtu obyvateľov v rozmedzí 13 - 18 %. Mechanickým prepočtom z počtu obyvateľov mesta Krajská knižnica v Žiline registrovala 15,78 % používateľov z počtu obyvateľov. V skutočnosti knižnica svojimi službami saturuje informačné požiadavky obyvateľov celého regiónu a záujemcov o jej služby aj z radov vysokoškolských študentov, obyvateľov s prechodným pobytom v meste, či jeho návštevníkov.

Ak by sme vychádzali z prepočtu nie z celkového počtu používateľov, ale len počtu používateľov zo sídla knižnice (8055), percento by bolo 9,91. Takmer každý desiaty obyvateľ mesta využíva služby knižnice.

Pre výpočte hodnoty vrátane používateľov evidovaných už v roku 2013, ale využívajúcich služby aj v roku 2014 (16 247) je počet používateľov knižnice 19,99%.

Návštevníci

V roku 2014 fyzicky navštívilo knižnicu 217 736 návštevníkov.

V nadväznosti na počet registrovaných používateľov a z uvedených dôvodov klesol počet používateľov, ktorí osobne navštívili knižnicu, a to o 19 549. Na druhej strane vzrástol počet online návštevníkov knižnice, aj keď tento počet nie je celkom relevantný, lebo neodzrkadľuje presne záujem o služby knižnice. Keďže v tomto čísle je aj počet návštevníkov web stránky, výpovednejší je počet návštev online katalógu; až 117 009 krát bol zaznamenaný záujem o dokumenty z knižnice touto cestou. Je pravdepodobné, že štatistika je poznačená aj indexáciou vyhľadávacími robotmi, ale nárast predĺženia cestou online katalógu je jednoznačný - počet návštevníkov, ktorí si touto cestou nahradili návštevu knižnice z dôvodu predĺžovania výpožičky, bol 9 355. Nevyhnutnú návštevu knižnice za účelom predĺženia výpožičiek, rezervácie, zistenia aktuálneho stavu dokumentu z pobočky nahradila schopnosť používateľa zabezpečiť si tieto činnosti samostatne cez webové rozhranie.

Tab. 13

Ukazovateľ		r. 2013	r. 2014	Rozdiel
Počet návštevníkov /fyzických osôb v knižnici/		237 285	217 736	- 19 549
z toho	počet účastníkov podujatí	19 661	17 870	- 1 791
	počet návštevníkov internetu v knižnici	9 794	7 746	- 2 048

priemerná denná návštevnosť vrátane návštevníkov podujatí	840*	772*	- 68	
Priem. denná návštevnosť včítane sobôt	824**	761**	- 63	
Priem. denná návštevnosť – soboty	258	224	- 34	
maximálna denná návštevnosť	1 076	1 061	- 15	
Návštevníci online služieb	154 061	179 644	+ 25 583	
v tom	www stránka knižnice	56 865	62 110	+ 5 245
	online katalóg – počet prístupov*	88 157	117 009	+ 28 852
	- z toho predĺženie	8 223	9 355	+ 1 132
	elektronické referenčné služby	816	482	- 334
	ostatné elektronické služby	0	43	+ 43
Počet návštevníkov /fyzických osôb v knižnici/ a návštevníkov online služieb spolu	391 346	397 380	+ 6034	

* údaj je vypočítaný ako podiel počtu návštevníkov v centrálnej knižnici a na pobočke Vlčince bez návštevníkov v sobotu a návštevníkov ostatných pobočiek, nepracujúcich počas celého týždňa (189 920) a počtu otvorených pracovných dní bez soboty (246). V čísle sú započítaní aj návštevníci podujatí.

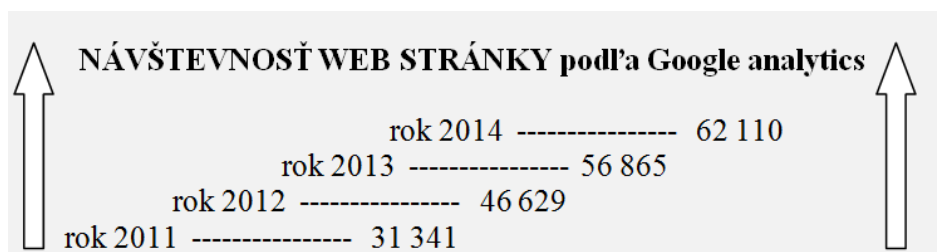
** údaj je vypočítaný ako podiel počtu návštevníkov všetkých obslužných miest knižnice vrátane sobôt (217 736) a počtu všetkých pracovných dní, kedy bola knižnica otvorená, vrátane odpracovaných sobôt (286). V čísle sú započítaní všetci návštevníci knižnice.

Krajská knižnica v Žiline má jednu z najvyšších návštevností v rámci kultúrnych zariadení v meste i kultúrnych inštitúcií Žilinského samosprávneho kraja. O tom, ako je s ňou spojený každodenný život obyvateľov mesta, svedčí jej vysoká návštevnosť najmä po dňoch, kedy bola zatvorená z dôvodu štátnych alebo cirkevných sviatkov alebo pred nimi a v obdobiach súvisiacich s prázdninami; **maximálna denná návštevnosť 1 061 používateľov** (s online návštevníkmi 1108) bola v centrálnej budove 11. januára, 22. apríla navštívilo knižnicu 966 návštevníkov (s online návštevníkmi 1004)

V centrálnej budove bola priemerná denná návštevnosť včítane sobôt 596 návštevníkov, v sobotu 224 návštevníkov. Celkovo služby centrálnej knižnice počas sobôt využilo 8 910 návštevníkov, ostatné pobočky boli v sobotu zatvorené.

Štatistika online návštevníkov, ktorí nielen vstúpili do katalógu, ale si aj predĺžili výpožičky vykazuje 9 355 návštevníkov.

Online záujem o služby a aktivity knižnice podľa očakávania opäť stúpol. Číslo zahŕňa okrem návštev online katalógu aj návštevnosť www stránky, ktorá prezentuje aktuálne dianie v knižnici. Samotný online katalóg, predstavený v novšej verzii 2.6.10, dosiahol počet návštevníkov 117 009.

Naopak klesajúcu tendenciu má už niekoľko rokov záujem o využívanie internetu priamo v knižnici, v čom sa prejavuje zlepšujúca sa internetizácia spoločnosti a domácností. Používatel'mi ostávajú tí, ktorí sú vzdialení od svojho bydliska, prípadne nemajú doma potrebné technické vybavenie /tlačiarne, skenery/. Percentuálne 3,56 používateľov prichádza do knižnice za touto službou, respektíve ju využije popri realizácii iného cieľa v knižnici. Dôležitým faktom je, že na rozdiel od internetových kaviarní návštevníci získavajú odbornú pomoc vo forme konzultácií; tých bolo v roku 2014 poskytnutých 2 949, čo je o 798 viac ako v roku 2013.

		r. 2013	r.2014	rozdiel
Internet	Centrum	6 992	5 711	- 1 281
návštevníci	Vlčince	2 802	2 035	- 767
spolu		9 794	7 746	- 2 048

Viac ako štvrtina návštevníkov prichádza za využívaním internetu na pobočku Vlčince, ktorá prestala prevádzkovať verejný internet neobmedzene pre všetkých záujemcov a obmedzila návštevnosť pre používateľov knižnice.

Jeden používateľ navštívil knižnicu priemerne 16,97 krát.

V roku 2014 navštívilo Britské centrum v Krajskej knižnici v Žiline spolu 6 113 návštevníkov /5 674 návštevníkov v roku 2013/, priemerná mesačná návštevnosť bola 509 ľudí. Spolu s účasťou na aktivitách bola celková návštevnosť 7 679 návštevníkov. Vyššia návštevnosť sa odrazila aj na počte výpožičiek; absenčne bolo v roku 2014 vypožičaných spolu 14 712 kníh (10 853 kníh v roku 2013). Na prezenčné štúdium bolo v roku 2014 použitých 2 906 kníh a 109 časopisov. Najnavštevovanejším typom podujatí boli informatické prípravy pre školy /49/ a reading kluby /13/, pre pedagógov a ďalších záujemcov bolo zorganizovaných 12 seminárov, ktoré v spolupráci s knižnicou organizovali vydavateľstvá Oxford, Macmillan a agentúra SAIA.

Podobne ako v minulosti za negatívnu skutočnosť považujeme parkovacie poplatky pred centrálnou budovou knižnice, ktoré odrádzajú návštevníkov - motoristov od jej návštevy, prípadne od dlhšieho zotrvania v knižnici.

1.3. Výpožičné služby

Napriek tomu, že počet výpožičiek dokumentov dosiahol takmer $\frac{3}{4}$ milióna a v ich počte patrí Krajská knižnica v Žiline medzi popredné verejné knižnice na Slovensku, medziročne zaznamenala pokles o 38 088 KJ, prevažne periodík.

Výpožičky dokumentov z fondu knižnice, ako základný pilier jej tradičného ponímania, sú jedným z najvýpovednejších ukazovateľov činnosti knižnice a sú odrazom kvality akvizíčnej politiky knižnice; reflektujú však aj dlhodobú schopnosť knižnice uspokojovať najaktuálnejšie požiadavky používateľov na základe viacročne budovaného knižničného fondu. V neposlednom rade sú odrazom aktuálneho stavu spoločnosti a jej vzťahu ku klasickým a moderným médiám.

Tab. 14 Výpožičky podľa druhu dokumentov

Výpožičky	r. 2013	r. 2014	Rozdiel	% z celku
výpožičky spolu	715 150	677 062	- 38 088	100
odborná lit. pre dospelých + ŠD	174 061	171 865	- 2 196	25,38
krásna lit. pre dospelých + ŠD	210 747	217 135	+ 6 388	32,07
odborná lit. pre deti + ŠD	22 110	21 434	- 676	3,17
krásna lit. pre deti + ŠD	98 637	92 683	- 5 954	13,69
Periodiká	209 595	173 945	- 35 650	25,69
špeciálne dokumenty	11 958	11 450	- 508	1,69
- AV dokumenty	847	224	- 623	1,96
- elektronické dokumenty	2 486	2 683	+ 197	23,43
- iné špec. dokumenty	8 625	8 543	- 82	74,61

Pokles výpožičiek najvýraznejšie ovplyvnili nižším využitím periodiká; klesla návštevnosť čítárne a ešte väčší bol pokles v oblasti odborných periodík; mnohé z nich sú už voľne dostupné na internete a záujem o ne bol výrazne spojený s vyhľadávaním informácií študentmi popri zamestnaní, ktorých počet klesá. Mnohé denníky upevnili svoje postavenie vo virtuálnom priestore a prinášajú bezplatne aktuálne a zaujímavé spravodajstvo. Aj napriek negatívnemu trendu tvorili výpožičky periodík druhú najpočetnejšiu skupinu výpožičiek.

Potešiteľný je nárast výpožičiek beletrie, ktorá sa v prípade najžiadanejších titulov začala nakupovať vo väčšom množstve exemplárov. Obdobne ako v oblasti odbornej literatúry však mnoho používateľov rieši situáciu platenými rezerváciami na vypožičané dokumenty; ich počet bol 1399.

Až 80,87 % (547 566) výpožičiek knižnica zrealizovala na svojom hlavnom obslužnom mieste, v centrálnej knižnici. Centrum je ťažiskom akvizičnej politiky, ktorá nemôže z finančných dôvodov vo väčšej miere pokrývať pobočky; pozitívne ukazovatele sú rovnako výsledkom príjemného prostredia pre používateľov a realizácie ostatných úloh, ktoré knižnica v oblasti kultúry plní. Zatiaľ čo pobočky sú zamerané na požičiavanie beletrie pre dospelého a detského čitateľa, strediskom odbornej literatúry je centrálna knižnica; 93,71 % (161 058) výpožičiek dokumentov odborného zamerania sa realizuje na úseku odbornej literatúry a v študovni centrálnej knižnice. Druhým najväčším obslužným miestom je pobočka Vlčince, ktorá uskutočnila 11 % výpožičiek a to prinieslo po dlhoročnej stagnácii nárast v medziročnom porovnaní. V poradí tretie najväčšie obslužné miesto, pobočka Hájik, sa podieľala na celkových výpožičkách 4,51 %-tami.

P o b o č k a		r.2013	vývoj	r. 2014	rozdiel
CENTRUM	⇒	587 258	↓	547 566	/ - 39 692 /
VLČINCE	⇒	73136	↓	74 524	/ + 1 388 /
HÁJIK	⇒	30 886	↑	30 540	/ - 346 /
SOLINKY	⇒	11 452	↓	11 148	/ - 304 /
STRÁŽOV	⇒	3 898	↑	5 119	/ + 1 221 /
TRNOVÉ	⇒	2 686	↓	3 260	/ + 574 /
BYTČICA	⇒	4 834	↓	4 905	/ + 71 /

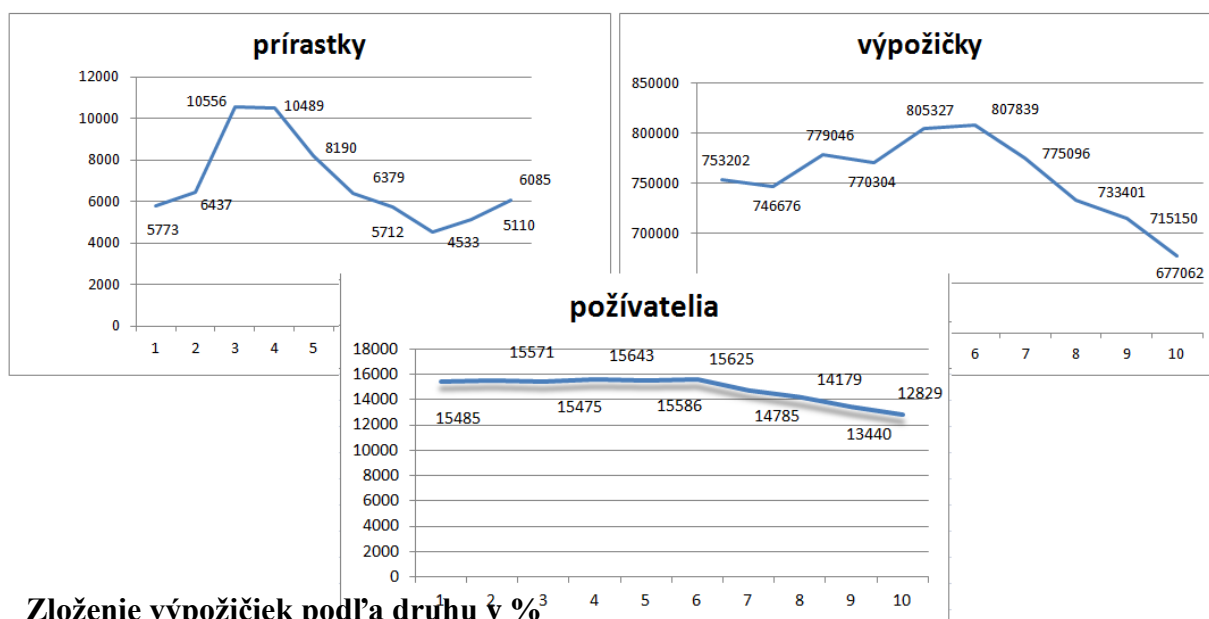
Tab. 15 Výpožičky podľa druhu

Výpožičky	r. 2013	r. 2014	Rozdiel	% z celku
-----------	---------	---------	---------	-----------

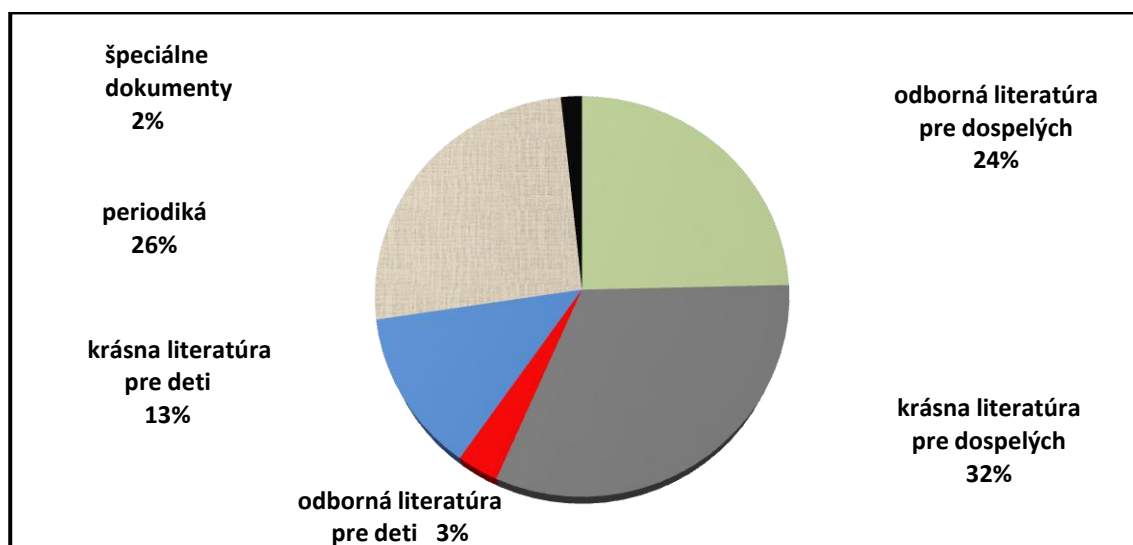
výpožičky celkom	715 150	677 062	- 38 088	100
z toho absenčné	451 863	452 977	+ 1 114	66,90
z toho prezenčné	263 287	224 085	- 39 202	33,10

Rok	odborná pre dospelých	krásna pre dospelých	odborná pre deti	krásna pre deti	periodiká	špeciálne dokumenty
2013	168 802	209 236	22 110	93 449	209 595	11 958
2014	166 733	216 220	21 434	87 280	173 945	11 450
rozdiel	- 2 069	6 984	- 676	- 6 169	- 35 650	- 508

Vývoj KF, používateľov a výpožičiek za ostatných 10 rokov – roky 2005 -2014.

Zloženie výpožičiek podľa druhu v %

Tab. 16 Výpožičky podľa druhu dokumentov

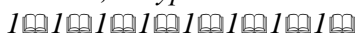
Výpožičky	r.2013	r.2014	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	715 150	677 062	- 38 088	100
z toho odbor. literatúra	190 912	188 167	- 2 745	27,79
krásna literatúra	302 685	303 500	+ 815	44,83
Periodiká	209 595	173 945	- 35 650	25,69
Špeciálne dokumenty	11 958	11 450	- 508	1,69

Tab. 17 Výpožičky kníh podľa používateľov

Výpožičky kníh	r.2013	r.2014	Rozdiel	% z celku
výpožičky kníh celkom	493 597	491 667	-1 930	100
z toho pre dospelých	378 038	382 953	4 915	77,89
z toho pre deti	115 559	108 714	-6 845	22,11

Tab. 18 Výpožičky (677 062), na obyvateľa (81 273), na používateľa (12 829), obrat knižného fondu

Ukazovateľ	r. 2013	r.2014	Rozdiel
výpožičky na 1 obyvateľa celkom	8,79	8,33	- 0,46
výpožičky kníh na 1 obyvateľa	6,06	6,05	- 0,01
výpožičky na 1 používateľa celkom	53,21	52,78	- 0,43
výpožičky kníh na 1 používateľa	36,73	38,32	+ 1,59
obrat knižného fondu	1,63	1,61	- 0,02

obyvateľ
 8,33 výpožičiek

Medziknižničná výpožičná služba

MVS	r. 2013	r.2014	Rozdiel
MVS z iných knižníc	397	558	+ 161
MVS iným knižniciam	67	128	+ 61
MMVS z iných knižníc	13*	14	1
MMVS iným knižniciam	0	0	0

používateľ
 52,78 výpožičiek
 10

Rok 2014	
<i>požiadavky od nás iným knižnicam</i>	
MVS CELKOM	558
MVS KNIHY	441
MVS ČLÁNKY	117
MMVS CELKOM(z)	14

ŽIADANKY Z INÝCH KNIŽNÍC	128
Z toho články	76
Z toho knihy	52

Rok 2013	
<i>požiadavky od nás iným knižnicam</i>	
MVS CELKOM	397
MVS KNIHY	337
MVS ČLÁNKY	60
MMVS CELKOM(z 397)	13
MMVS ČR	6
MMVS EU	7

ŽIADANKY Z INÝCH KNIŽNÍC	67
Z toho články	13
Z toho knihy	54

*MMVS bola realizovaná prostredníctvom SNK v Martine len do polovice roka 2014, napriek tomu sa realizovala s medziročným nárastom vo všetkých jej druhoch.

Prostredníctvom knižnice bolo na SNK presmerovaných a vybavených 14 žiadaniek na MMVS. Pokiaľ knižnica nezrealizovala MVS z inej knižnice, bolo to z dôvodu viacerých žiadaniek na jeden titul, viazanosti exempláru na prezenčné využívanie, storna zo strany používateľa, straty knihy v domovskej knižnici. Niekedy žiadaná knižnica na žiadanku nezareaguje.

Knižnica požičala cestou MVS obecným knižniciam súbory kníh, do tejto štatistiky tieto výpožičky neuvádzame.

Od júna do septembra prevádzkovala knižnica **letnú čítareň**. Každý deň, keď to počasie umožňovalo, sa do parčíka vynášalo zariadenie čítárne /stoly a stoličky/. Prevádzka čítárne sa prekrývala aj s prestavbou parčíka, a tak prenosnú markízu nahradila pevne zabudovaná krytá a vydláždená besiedka. Personálne bola čítareň vykrytá pracovníkmi chráneného pracoviska a neskôr pracovníkmi oddelenia služieb.

Počet návštevníkov do značnej miery ovplyvňuje počasie a nákup periodík, ktorý nie je špeciálne realizovaný pre letnú čítareň.

Návštevníci		Výpožičky	
r. 2010	 795	r. 2010	..... 1 183 KJ
r. 2011	 853	r. 2011	..... 1 341 KJ
r. 2012	 542	r. 2012	..... 819 KJ
r. 2013	 450	r. 2013	..... 723 KJ
r. 2014	 428	r. 2014	..... 689 KJ

Služby zdravotne znevýhodneným a iným špecifickým skupinám používateľov

Krajská knižnica v Žiline ako verejná knižnica kladie dôraz aj na svoju sociálnu funkciu a prístupnosť všetkým skupinám obyvateľstva, teda aj tým, ktorí sú znevýhodnení po stránke zdravotnej alebo sociálnej. Základnou formou ústretovosti knižnice je zľavnené, prípadne bezplatné zápisné pre určené kategórie používateľov. Od poplatkov za registráciu je úplne oslobodená skupina držiteľov preukazov ZŤP, ZŤPS, ktorých v roku 2014 knižnica zaregistrovala 781; 46 bolo invalidných dôchodcov. Nezamestnaní a ženy na materskej dovolenke majú rovnako ako dôchodcovia zápisné so zľavou 50 %.

Významnými partnermi knižnice sú zväzy a organizácie, ktoré združujú ľudí s istým druhom postihnutia; tradičným partnerom je *Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska*, ktorá využíva priestor knižnice pre organizáciu výstav a seminárov a pomáha propagovať špeciálne fondy audiodokumentov medzi svojimi klientmi. Príležitostné stretnutia, prípadne prednášky alebo výstavy na pôde knižnice organizuje pre svojich členov *Slovenský zväz zdravotne postihnutých č.2, Jednota dôchodcov na Slovensku - okresná organizácia Žilina, Slovenský zväz sclerosis multiplex, Únia žien*. Osobitnou skupinou sú *domovy sociálnych služieb (Straník, Turie, Lúč)*, ktoré požičiavajú knihy pre svojich klientov a ktorých obyvateľom raz do týždňa chodili čítať pracovníčky knižnice (*DSS Harmónia – zariadenie pre seniorov*). S *Nadáciou LÚČ* knižnica spolupracuje pri organizácii Dní nádeje.

Spomedzi škôl je najtradičnejšia spolupráca so *Špeciálnou základnou školou Vojaššáka, Žilina*, ktorej žiaci aktívne každoročne prispievajú do súťaže Tvoríme vlastnú knihu. Podujatia knižnice však navštívili aj študenti *Strednej školy pre telesne postihnutú mládež Fatranská ul., Špeciálnej základnej školy Hurbanova ul., Špeciálnej ZŠ Bánová*. Pedagógovia z *Diagnostického centra Lietavská Lúčka* prichádzali do knižnice so svojimi zverenkyňami.

Tab. 20

Kategória používateľov	Počet	Počet výpožičiek	Počet návštev doma	Iné služby
Slabozrakí a nevidomí a inak zdravotne postihnutí, využívajúci fond audio kníh	21	Knihy na AV 202 ks, 652 titulov na CD, WHA knihy z internetu – 39 titulov		
Imobilní	4	nesledujeme		

Iní /donášková služba/	2	20	4	
Domov sociálnych služieb Turie	1	100		Podujatia
DSS Harmónia, zariadenie pre seniorov	1	480		čítanie pre seniorov

Krajská knižnica v Žiline v spolupráci s SKN Mateja Hrebendu v Levoči sprístupňuje zvukové knihy pre zrakovo znevýhodnených občanov a od roku 2014 aj pre ľudí s iným ťažkým zdravotným postihnutím. Nové knihy knižnica prijíma v súboroch ako dočasné výpožičky, ale má aj vlastný fond audio kníh na CD vo formáte MP3. Vďaka projektu Šanca pre zrakovo postihnutých Žilinského regiónu z Konta Orange boli v roku 2006 získané do fondu knižnice zvukové knihy s nahrávkami zo spomínanej špecializovanej knižnice v Levoči. Tento fond sa už nerozširuje, nakoľko knižnica má možnosť zapisovať najnovšie zvukové knihy do MP3 prehrávačov priamo z katalógu levočskej knižnice.

S rozvojom technológií sa menia médiá sprístupňovania audiokníh z audiokaziet na CD a súbory na internete a levočská knižnica stiahla posledné audiokazety (od polovice roka dodáva len CD). Záujem o knihy je podstatne väčší u ľudí so zrakovým postihnutím než u záujemcov s iným telesným postihnutím, čo je aj otázka tradície a propagácie v Únii nevidiacich a slabozrakých Slovenska.

Už niekoľko rokov vďaka podpore z Konta Orange prevádzkuje knižnica verejný internetový prístupový bod so špeciálnym softvérom Magic a Jaws pre ľudí slabozrakých a nevidiacich.

Osobitnou a dôležitou skupinou sú seniori ako tradiční používatelia knižnice; služby pre nich sú spomenuté aj v ďalšom texte.

Pre invalidov – vozičkárov je uľahčený prístup do knižnice bezbariérovým vstupom. Počas roka knižnicu navštevovali za účelom výpožičiek štyria používatelia odkázaní na invalidný vozík; túto skupinu limituje možnosť bezpečného presunu v rámci mesta, resp. doprava. Vozičkári navštívili knižnicu aj v rámci organizovanej návštevy študentov Strednej školy pre telesne postihnutú mládež Fatranská ul.

Donášková služba na adresu bydliska nebola využívaná natoľko, ako by knižnica chcela; tento problém si občania riešia prostredníctvom opatrovateľov, ktorí im požičiavanie kníh resp. časopisov v knižnici zabezpečujú.

V časti 2. Vzájomná koordinácia a kooperácia sú vymenované subjekty, s ktorými knižnica spolupracovala v roku 2014, medzi nimi aj subjekty združujúce sociálne či zdravotne handicapované osoby.

1.4. Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Tab. 21 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Ukazovateľ	r. 2013	r. 2014	Rozdiel
počet podujatí	762	736	- 26
Z toho informatická výchova /kolektívov/	132	104	- 28
individ.konzultácie k využívaniu výpoč.techniky a el.médií*	2 159	2 949	+ 790
počet účastníkov podujatí	19 661	17 870	- 1 791

Krajská knižnica v Žiline nie je len informačnou a vzdelávacou inštitúciou, ale aj kultúrnou organizáciou, ktorú práve kultúrno-spoločenský rozmer jej činnosti predurčuje byť jedným z komunitných centier v regióne. Otvára sa spolupráci s rôznymi spoločenskými subjektmi, pôsobiacimi v užšom aj širšom okolí a zároveň chce byť otvorenou knižnicou aj pre svojich používateľov a priaznivcov; v jej priestoroch sa teda môžu prezentovať nielen etablované inštitúcie, ale aj vznikajúce organizácie alebo jednotlivci. Počet podujatí, ktoré knižnica pre nich zorganizovala alebo na ktorých organizácii sa podieľala, dosiahol 736.

Na realizácii podujatí sa podieľala najmä centrálna knižnica, kde sa uskutočnilo 543 podujatí, t.j. na 1 otvorený deň v roku 2014 pripadlo 2,2 podujatia. Na pobočke Vlčince zrealizovali 94 podujatí, na pobočke Hájik 34 podujatí. Na pobočke Solinky významným podielom prispieva k počtu podujatí čitateľský krúžok.

Spolu knižnicu za účelom účasti na podujatiach navštívilo 17 870 návštevníkov, t.j. 8,21 % z celkového počtu návštevníkov vyhľadalo knižnicu práve s cieľom kultúrneho a spoločenského využitia alebo čerpania informácií populárno-náučnou formou prostredníctvom kolektívne organizovaných podujatí (najmä pre deti a mládež).

V roku 2014 sa uskutočnili výstavy:

Pavol Filo a Foto	výstava fotografií	8.1. – 31.1. 2014
Portréty srdca a spiritualita farieb a času	výstava fotografií Mariána Mečiara a Dušana Cálíka	10.1. – 11. 2.2014
Knižná tvorba kardinála Korca	výstava kníh kardinála Korca	22.1. – 28.2.2014
Výstava Natura	výstava k mesiacu mokradí Správy NPMF	10. 2. – 28.2.2014
Krása drôtu odkrytá	výstava drotárky Márie Porubčanskej	1.3. – 31.3. 2014
Život a tvorba Dušana Halaja	výstava dokumentov D. Halaja	7.3. – 31.3. 2014
Maľba	výstava obrazov Zola Kéryho	1.4. – 30. 4.2014
Esperanto	výstava kníh v jazyku esperanto	1.4. – 30. 4.2014
Atentát – operácia Anthropoid	výstava historika Dušana Halaja	4.4. – 30. 4.2014
Nobelisti	výstava čs. nositeľa a čs. a slov. laureátov Nobelovej ceny	13.4. – 30. 4.2014
Kniha Horného Považia 2013	výstava víťazných kníh	23.4. – 30. 5.2014
Milan Ferko	výstava	5.5. – 31. 5.2014
Jozef Moravčík	výstava archeológa	5.5. – 27. 6.2014
Najkrajšie kalendáre Slovenska 2014	výstava kalendárov	14.5. – 4. 6.2014
Čarotvary	výstava prác SZUŠ Prokofievova	3.6. – 29. 6.2014
Slnko v duši	výstava prác žiakov špec. škôl a zariadení	3.6. – 28. 8.2014
Von vždy s úsmevom	výstava o.z. Prales	31.7. – 28. 8.2014
August 1968	výstava fotografií Jozefa Bielika	16.9. – 6. 10.2014
Bohuslav Behřík: Krajinky	výstava obrazov	1.10. – 31.10.2014
V premenách času	výstava fotografií Jozefa Chromiaka	9.10. – 6. 11.2014
Potulky - toulky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov	výstava výstupov projektu	21.10. - 30.11.2014
Čaro čipky	výstava Jarmily Volfovej	7.11. – 30. 11.2014
Jharna – Kala	výstava tzv. fontánového umenia	10.11. – 21. 11.2014
Ekoplagátik	výstava výtvarných diel žiakov	12.11. - 31.12.2014
Nespútané krásy Rumunska	výstava fotografií	5.12. – 31.12.2014
Výber z diela	výstava obrazov Bohuslava Behříka	1.12. – 31. 12.2014

V roku 2014 sa uskutočnili tematické besedy a stretnutia:

Ako sa lepšie uplatniť na trhu práce	prezentácia Poradenského centra pre dospelých KNM	14. 1. 2014
Knižná tvorba kardinála Korca	prednáška (spolupráca s Inštitútom Communio)	22. 1. 2014
Myšlienky bl. Jána Pavla II.	uviedenie knihy do života	22. 1. 2014
Ako si rozšíriť možnosti uplatnenia sa na trhu práce	prezentácia Poradenského centra pre dospelých KNM	28. 1. 2014
Zimné tipy o horúcom Balkáne	info-seminár SAIA	29. 1. 2014
Oxford	prezentácia knižnej produkcie	10. 2. 2014
Beseda s Darinou Mikolášovou	beseda ku knihe Šimon	12. 2. 2014
Valentín v knižnici	bezplatné zápisné	14. 2. 2014
Jarné prázdniny v knižnici	tvorivé dielne, workshopy pre deti	17. – 21. 2. 2014
Prednášky Správy NPMF	prednášky k mesiacu mokradí	24. – 28. 2. 2014
Chile – krajina kontrastov	cestovateľská beseda s M. Chmeliarom	26. 2. 2014
Gmail – výhody služby	seminár o aplikácii služby Gmail	3. 3. 2014
Život a tvorba Dušana Halaja	beseda s predstavením bibliografie	7. 3. 2014
Beseda s Martinou Monošovou	beseda so spisovateľskou	12. 3. 2014
Peru – krajina Inkov	cestovateľská beseda s M. Chmeliarom	19. 3. 2014
Finančná gramotnosť	prednáška U3V pre verejnosť	20. 3. 2014
Jazykový kvet	jazyková súťaž	26. 3. 2014
Týždeň slovenských knižníc	besedy, podujatia, prednášky	31. 3. – 4. 4. 2014
Rozprávkový deň v knižnici	tvorivé dielne	31. 3. 2014
Študijné možnosti v exotických krajinách	info-seminár SAIA	1. 4. 2014
Oxford	prezentácia	2. 4. 2014
PC kurz	predstavenie počítačového kurzu	2. 4. 2014
Knižničná hliadka	pristihnutí pri čítaní v meste	2. 4. 2014
Kvety vášne	beseda s autorkami K. Teleťovou a K. Falťanovou	2. 4. 2014
Tvoja správna voľba	tvorivé dielne zamerané na prevenciu patologických javov	3. 4. 2014
Esperanto	ESONO – seminár	3. 4. 2014
Noc s Andersenom	noc v knižnici	4. 4. 2014
Platforma žien Slovenska	predstavenie Platformy – Online mentoring	7. 4. 2014
Jarná únava a liečivé rastliny SK	prednáška U3V	8. 4. 2014
Jazykový kvet	jazyková súťaž – finále	10. 4. 2014
Zuzana Csontosová	beseda s autorkou detskej lit.	11. 4. 2014
Moderné paleo	beseda s autormi knihy	15. 4. 2014
Duchaplný cestopis Jána Pavla II.	uviedenie knihy do života	16. 4. 2014
Kniha Horného Považia 2013	vyhlásenie výsledkov súťaže	23. 4. 2014
Dušan Halaj – SNP	beseda k výročiu SNP	24. 4. 2014
Štefan Zakuťanský	beseda s liečiteľom ku knihe	24. 4. 2014
Ivana Žilinská	beseda s autorkou detskej literatúry	25. 4. 2014
Brazília	cestovateľská beseda s M. Chmeliarom	29. 4. 2014
Milan Ferko	projekcia filmu Posledné rozhovory	5. 5. 2014
Oxford	prezentácia knižnej produkcie	12. 5. 2014
Lekári a lekárnici	uviedenie knihy do života	15. 5. 2014
Tvoríme vlastnú knihu	vyhodnotenie národného kola	21. 5. 2014
Rusko – Moskva, Petrohrad	cestovateľská beseda s M. Chmeliarom	28. 5. 2014
Prekrásny svet pletenia	workshop členiek Klubu pletenia	3. 6. 2014

Čítajme si 2014	pokus o rekord v čítaní	5. 6. 2014
Spoluhlasom/Spoluhlasem	prezentácia knihy s autorským čítaním	6. 6. 2014
Higgsov bozón a iná zverina	prednáška o dianí vo fyzike častíc ŽU	12. 6. 2014
Bodka za školou	infoseminár SAIA	16. 6. 2014
Spoluhlasom/Spoluhlasem 2	prezentácia knihy	17. 6. 2014
Kuba	cestovateľská beseda s M. Chmeliarom	25. 6. 2014
Zápisné za jednotky	bezplatný zápis za 1 na vysvedčení	30.6.– 28. 8. 2014
Oxford	prezentácia knižnej produkcie	30.6. – 1. 7. 2014
Detské leto v knižnici	workshopy, podujatia, súťaže, hry	30.6. – 28.8. 2014
Štúdium v severských krajinách	infoseminár SAIA	7. 7. 2014
Letná rozprávka	tvorivé dielne so seniormi z U3V	15. 7. 2014
Aj polícia sa vie hrať	workshop o doprave s KRPZ v Žiline	21. 7. 2014
Žofia Bošniaková	tvorivé dielne so seniormi z U3V	22. 7. 2014
Aj polícia sa vie hrať	workshop o doprave s KRPZ v Žiline	23. 7. 2014
Keramické dielne	workshop	24. 7. 2014
Drotárske dielne	workshop s Máriou Porubčanskou	25. 7. 2014
Muž vs. Žena v obchode	prezentácia Klubu podnikateliek ZA	30. 7. 2014
Knižné víly ešte žijú	tvorivé dielne v lit. parčíku	15. 8. 2014
Možnosti pre umelcov	infoseminár SAIA	18. 8. 2014
Psychiatria včera a dnes	prednáška OZ Mozaika	2. 9. 2014
Rozvoj komunikačných zručností	vzdelávanie Poradenského centra KNM	4. 9. 2014
Čo viete o jazyku Esperanto?	ESONO – seminár	8. 9. 2014
Plstenie s čipkárkou	tvorivé dielne s Katarínou Búranovou	10. 9. 2014
Plstenie s čipkárkou II.	tvorivé dielne s Katarínou Búranovou	11. 9. 2014
Rozvoj komunikačných zručností	vzdelávanie Poradenského centra KNM	11. 9. 2014
Ako a kam na štúdium do zahraničia?	infoseminár SAIA	12. 9. 2014
Mesto najviac naklonené podnikaniu	prezentácia Klubu podnikateliek ZA	16. 9. 2014
Argentína	cestovateľská beseda	17. 9. 2014
Dni zdravia	prezentácia knižnice na Dňoch zdravia	18. 9. – 19. 9. 2014
Andrea Berzáková – Amaryllis	beseda s poetkou	18. 9. 2014
Expedícia MARS	vyhodnotenie výstavy	19. 9. 2014
Rozvoj komunikačných zručností	vzdelávanie Poradenského centra KNM	22. 9. 2014
Spolok spisovateľov Spoluhlasom	stretnutie spisovateľov	24. 9. 2014
Oxford	prezentácia	25. 9. 2014
Deň srdca	meranie kódu zdr. života, RÚVZ v Žiline	26. 9. 2014
Tvorivé dielne	deti z Ostravy v rámci projektu	26. 9. 2014
Európsky deň jazykov	podujatie so študentom z Japonska	26. 9. 2014
Maľovanie vláčika	tvorivé dielne	29. 9. 2014
Slováci poľskými očami	prezentácia knihy Michala Jagiella	30. 9. 2014
StreetAch	zapisovanie sloganov na plagát (ŽLF)	6. 10. - 10. 10. 2014
Hviezdoslavolam	Hviezdoslav a rap, v rámci ŽLF	6. 10. 2014
Haiku	japonská forma básne	7. 10. 2014
Ježko	literárno-hudobný program Marty Pažickej	8. 10. 2014
Stratená Žilina	beseda a premietanie filmu k výstave	9. 10. 2014
Knižničná hliadka	prichytení pri čítaní v meste	10. 10. 2014
Výpredaj z fondu knižnice	predaj vyradených kníh z knižnice	6. 10. – 31. 10. 2014
Time Manažment	vzdelávacie seminár	13. 10. 2014
Deň otvorených dverí	pri príležitosti 90. výročia knižnice	14. 10. 2014
Oslavy 90. výročia knižnice		15. 10. 2014
Štúdium v nemecky hov. krajinách	infoseminár SAIA	16. 10. 2014

Burza kníh	predaj, výmena, kúpa kníh	18. 10. 2014
Dni nádeje	medzinárodný protidrogový festival	20. 10. – 24. 10. 2014
Rozvoj komunikačných zručností	vzdelávanie Poradenského centra KNM28.	10. – 29. 10. 2014
Nový Zéland	cestovateľská beseda s M. Chmeliarom	29. 10. 2014
Žilinský mesiac frankofónie	podujatia, akcie, tvorivé dielne	1. 11. – 30. 11. 2014
Dni etnofilmu	pofestivalové projekcie	3. 11. – 10. 11. 2014
Komiks a krátkometrážny film	didaktická prednáška v rámci ŽMF	12. 11. 2014
Filozoficko-hudobné pásmo	Peter Ničík a Peter Vaňouček	14. 11. 2014
Katarína Soyka	Vianoce s detskou knihou	18. 11. 2014
Liečenie bolesti prír. medicínou	prednáška s MUDr. Martinou Roubalovou	18. 11. 2014
Katarína Mikolášová a Stano Lajda	Vianoce s detskou knihou	28. 11. 2014
Ekvádor	cestovateľská beseda	19. 11. 2014
Zamenhofov deň	prednáška ESONO	1. 12. 2014
Titul zo zahraničnej univerzity	infoseminár SAIA	2. 12. 2014
Miroslav Saniga	Vianoce s detskou knihou	2. 12. 2014
Rasťo Piško	beseda	3. 12. 2014
Tamara Heribanová	beseda	8. 12. 2014
Marta Pažická	Vianoce s detskou knihou	3. 12. 2014
Jana Necpalová	Vianoce s detskou knihou	5. 12. 2014
Mikuláš v knižnici	darček pre detských čitateľov	5. – 6. 12. 2014
Vianočný darček pre priateľa	zápisné zadarmo	8. – 31. 12. 2014
Igor Válek	Vianoce s detskou knihou	9. 12. 2014
Zuzana Kuglerová	Vianoce s detskou knihou	11. 12. 2014
Ondrej Nagaj	Vianoce s detskou knihou	12. 12. 2014
Toňa Revajová	Vianoce s detskou knihou	15. 12. 2014
Peter Ničík	Vianoce s detskou knihou	16. 12. 2014
Darček pre každého	tvorivé dielne	16. 12. 2014
Varšavské povstanie v roku 1944	prednáška	17. 12. 2014
Veľkonočný ostrov a Polynézia	cestovateľská beseda	17. 12. 2014
V tureckom náručí	prezentácia knihy Z. Kuglerovej	18. 12. 2014

Tradičný typ podujatí, ktoré knižnica organizuje, sú besedy s autormi a prezentácie literárnych diel. V roku 2014 predstavili svoju tvorbu na pôde knižnice viaceré súčasné slovenské autorky tzv. ženskej literatúry - na autorskej besede sa čitatelia stretli s **Darinou Mikolášovou, Andreou Berzákovou, Tamarou Heribanovou, Martinou Monošovou, Katarínou Teleľovou a Kristínou Faltánovou.**

Literatúru orientovanú skôr na detského čitateľa prezentovali autorky **Zuzana Csontosová** a **Ivana Žilinská** a mnohí autori zúčastnení na **Vianociach s detskou knihou**. Mužskou protiváhou boli Rasťo Piško, ktorý sa začiatkom decembra prišiel predstaviť najmä ako autor knihy **Koniec kankánu** a spoluautori knihy **Spoluhlasom/Spoluhlasem** prezentujúci sa počas besied so študentmi (Pavol Holeštiak, Laco Hrubý, Milan Igor Chovan, Milan Lechan, Peter Mišák, Ondrej Nagaj, Igor Válek, Otakar Matušek, Milan Šťastný, Břetislav Uhlář).

Spojenie knižnice s literatúrou sa prehľadilo počas **Žilinského literárneho festivalu** v dňoch 6. 10. – 11.10.2014. Pre verejnosť a stredoškôľakov boli pripravené besedy o japonskom umení haiku a spojení Hviezdoslava a rapu (hviezdoslavolam). Najmenších potešila Marta Pažická a jej rozprávkový Ježko, po meste chodila knižničná hliadka a oceňovala prichytených čítajúcich. Keďže názov festivalu nesie v sebe slovo Žilinský, spojenie mesta, dokumentov a informácií o ňom sa podarilo skĺbiť výstavou fotografií Jozefa Chromiaka Stratená Žilina, sprevádzanou besedou s autormi kníh o Žiline Milanom Novákom a Petrom Štanským.

Poslední menovaní prezentovali v knižnici aj publikáciu, ktorá zachytáva dejiny lekárni a osudy lekárníkov v žilinskom okrese, **Lekári a lekárnici v okrese Žilina**.

Otvorené hudobno-literárne pásmo s Martou Pažickou, ktoré sa uskutočnilo v predvečer 90. výročia založenia mestskej knižnice priamo pred centrálnou budovou, bolo jedným zo šiestich podujatí, ktoré boli realizované vďaka podpore Mesta Žilina z projektu **Knižnica pre občanov nášho mesta**. Počas slovo-hudobného pásma určeného stredoškólakom prezentovali svoju tvorbu dvaja žilinskí umelci – básnik a pedagóg Peter Ničík a hudobník a dramaturg Mestského divadla v Žiline Peter Vaňouček. Dve tradičné umelkyne, **Katarína Búranová** (čipkárstvo) a **Mária Porubčanská – Bárđyová** (drotárstvo) nielen prezentovali šikovnosť svojich rúk, ale počas tvorivých dielní odovzdávali svoje vedomosti najmladšej generácii. Mnohé podujatia sa uskutočnili v rámci medzinárodných projektov, ktoré sú bližšie rozpracované v časti Aktivity na národnej a medzinárodnej úrovni.

V roku 2014 Krajská knižnica v Žiline s cieľom propagácie regionálnej tvorby a regionálnych autorov vyhlásila ôsmy ročník čitateľskej súťaže **Kniha Horného Považia**. Autori, vydavатели i široká verejnosť mali možnosť nominovať knihu vydanú v roku 2013 a súvisiacu s regiónom Žilina a Bytča tematicky alebo osobou autora textovej či obrazovej časti. Do súťaže bolo nominovaných 71 kníh a do hlasovania sa zapojilo 3 693 hlasujúcich. Ocenenie Kniha Horného Považia 2013 získala v kategórii beletria kniha Vyvolená autorky Ľubice Mišíkovej s počtom hlasov 219. V kategórii odborná literatúra získala ocenenie kniha Jablonové autora Drahomíra Veličku a kolektívu autorov s počtom hlasov 561. Víťazné knihy boli prezentované aj na centrálnom pódium knižného veľtrhu **Bibliotéka 2014** v novembri, na ktorom knižnica počas 4 dní predstavovala svoje služby a výsledky činnosti spolu s ostatnými regionálnymi knižnicami Žilinského samosprávneho kraja.

Záujem verejnosti vyvolala výstava o **Milanovi Ferkovi Modranské roky**, ktorej vernisáž bola spojená s premiérou časti dokumentárneho filmu Posledné rozhovory a spomienkami spisovateľa syna Ľubomíra Ferka. V úvode roka Inštitút Communio v spolupráci s Domom Matice slovenskej a Pavlom Prikrylom prezentovali verejnosti inú slovenskú osobnosť; kardinál **Ján Chryzostom Korec** bol predstavený verejnosti ako človek, kňaz a ako autor knižných publikácií, ktoré boli v knižnici sprístupnené na výstave.

Na pôde knižnice oslávil životné jubileum historik **Dr. Dušan Halaj**, ktorému knižnica pripravila slávnostné popoludnie spojené s prezentáciou bibliografie, vydanéj na jeho počesť.

Knižnica však nepôsobila len pre tých, ktorí hľadali v knižnici umelecké, resp. literárne slovo. Prichádzali do nej aj autori odborných kníh, odborníci z rôznych oblastí, cestovatelia, umelci. Slovensko-poľský dosah mali dve podujatia; beseda **Varšavské povstanie**, zorganizovaná s občianskym združením Polonus o odkaze povstania pre súčasnosť a autorská prezentácia knihy Michala Jagieľa **Slováci poľskými očami**, ktorú inicioval Euroregión Tatry z Nového Targu. Z pohľadu návštevnosti najvyšší záujem návštevníkov vyvolali najmä dve oblasti; zdravie a cestovanie. Cestovateľ **Michal Chmeliar** pokračoval vo svojom cykle besied o krajinách, ktoré osobne navštívil; v roku 2014 tak bola prezentovaná Argentína, Peru, Brazília, Rusko, Nový Zéland, Ekvádor, Veľkonočné ostrovy a Polynézia.

Oblasť zdravia zachytávali besedy s ľudovým liečiteľom **Štefanom Zakut'anským**, prednáška **Psychiatria včera a dnes** organizovaná občianskym združením Mozaika, beseda Liečenie prírodnou medicínou s **Dr. Martinou Roubalovou** a s autormi publikácie o netypickej **paleo** výžive. Do tejto oblasti zasahoval aj **Deň srdca**, počas ktorého si návštevníci knižnice mohli dať zmerať krvný tlak, váhu, cholesterol, cukor a tuk a zamyslieť sa nad svojím zdravotným stavom.

Dvakrát ročne sa stretli v knižnici milovníci **Esperanta** s cieľom propagovať najznámejší umelý jazyk a na pôde knižnice nechýbali ani podujatia o finančnej gramotnosti, využívaní a službách Gmailu, time managemente, komunikačných schopnostiach. Netradične sa v knižnici uskutočnila beseda **Higgsov bozón a iná zverina** z oblasti fyziky častíc.

Rok 2014 bol venovaný na Hornom Považí **Vincentovi Hložníkovi**, ktorý sa narodil pred 95. rokmi. V centrálnej knižnici bol nainštalovaný celoročný výstavný informačný panel a konala sa tematická výstava dokumentov. Počas informatických besied bola spomínaná táto osobnosť roka v súvislosti s jeho korešpondenciou, zachytenou v Literárnom archíve v Martine.

V priebehu rokov sa v priestoroch knižnice vytvorili viaceré výstavné miesta, na ktorých sa prezentujú jednak profesionálni umelci, ale zároveň je o ne záujem aj medzi amatérmi; knižnica im seba prezentovanie umožňuje.

K profesionálnym výstavám nesporne patrila výstava fotografií Jozefa Bielika August 1968, ktorú otvoril jeho syn Peter Bielik a ktorá predstavila svetovo známe fotografie, výstava fotografií Jozefa Chromiaka V premenách času mapujúca vývoj Žiliny a výstava tzv. fontánového umenia Jharna – Kala mystika Sri Chymnoya, ktorá bola vystavovaná v mnohých európskych mestách. Svoje obrazy predstavili verejnosti Zolo Kéry, Bohuslav Behřík a výstavu svojich drotárskych umeleckých predmetov pripravila Mária Porubčanská-Bárdyová.

Jubilejný dvadsiaty ročník **Dní nádeje** v dňoch 20.10.-27.10.2014 tradične priviedol do knižnice študentov na prehliadku literárnych a výtvarných prác k protidrogovej téme a na besedy o problematike rôznych foriem závislostí, rasizmu a extrémizmu, o živote v iných krajinách, o právnej zodpovednosti, o antropológii, o tvorivom prístupe k schopnostiam ľudskej pamäti. Spoločne sa na 9 besedách zúčastnilo 342 študentov.

Rovnako na prevenciu patologických javov v spoločnosti bol už štvrtý rok zameraný cyklus **Tvoja správna voľba**, v ktorého organizácii pokračovala knižnica v spolupráci s tvorcami projektu - Krajským riaditeľstvom Policajného zboru a Regionálnym úradom verejného zdravotníctva v Žiline. Trinásť interaktívnych tvorivých dielní bolo určených pre školské kolektívy vo veku 9 - 10 rokov a počas 47 besied zavítalo do knižnice 846 žiakov. Rovnakí partneri pritiahli do priestorov knižnice aj stredoškolákov na besedy pod názvom **Bezpečný návrat**, ktoré boli realizované v rámci projektu zameraného na prevenciu rizík v dopravnom správaní adolescentov.

Britské centrum sa podieľalo na organizácii 7 odborných podujatí zameraných na výučbu anglického jazyka. Pre pedagógov a rodičov boli určené odborné podujatia realizované pod hlavičkou **vydavateľstiev Oxford a Cambridge**, ktoré do knižnice priviedli spolu 522 vzdelávajúcich sa pedagógov. Podujatím, ktoré sprevádzalo Britské centrum od začiatku jeho činnosti v r. 2007, bol **Reading Club** kladúci si za cieľ spropagovať anglickú literatúru a prostredníctvom rozhovorov o tvorbe anglických autorov rozvíjať záujem o Veľkú Britániu, jej kultúru a súčasný život. Na báze dobrovoľníctva klub viedol lektor Roger Heyes, počas roka z dôvodu jeho zaneprázdnenosti a nižšieho záujmu sa klub stretol len 4 krát. Pre mladšie vekové skupiny boli organizované informatické prípravy pre školy zamerané na činnosť centra a možnosti vzdelávania sa v anglickom jazyku. V spolupráci s metodickým orgánom pre ZŠ – Anglický jazyk mesta Žilina zorganizovalo Britské centrum súťaž v prednese poézie a prózy v anglickom jazyku **Shakespeare's Day** – finálové kolo, na ktorom sa zúčastnilo 70 detí ZŠ. (Podobný charakter malo aj hostovanie celoslovenskej súťaže Jazykový kvet, na ktorom sa zúčastnilo 210 žiakov a študentov z celého Žilinského kraja.) Záujem bol o podujatie Londýn a pilotné podujatie Poskladaj z názvov kníh báseň v anglickom jazyku.

Veľa podujatí zameraných na čítanie, detskú literatúru a stretávanie sa s tvorcami detských kníh sa uskutočnilo vďaka projektu **Vianoce s detskou knihou VIII.**, realizovaného s finančnou pod-

porou Ministerstva kultúry SR v rámci Dotácií 2014. Knižnicu v adventnom čase navštívili umelci: Katarína Čavojová, Stano Lajda, Katarína Mikolášová, Marta Pažická, Jana Necpalová, Toňa Revajová, Peter Ničík, Martin Barčík, Igor Válek, Ondrej Nagaj a Zuzana Kuglerová, ktorí pre deti realizovali literárne besedy, literárne a výtvarné tvorivé dielne a autorské čítania. Uvedených podujatí sa v rámci 8. ročníka projektu zúčastnilo celkom 481 detí.

Klub Domino pri Regionálnom centre mládeže Košice oslovil knižnicu už po piatykrát ako miesto otvorenia semifinále medzinárodnej súťaže **Expredícia MARS**, na ktorom mali návštevníci možnosť nahliadnuť do oblasti kozmonautiky. Do knižnice tak zavítali deti a študenti nielen z celého Slovenska, ale aj Čiech.

Pri organizovaní podujatí knižnica vystupovala ako samostatný organizátor alebo ako partner iných jednotlivcov a subjektov; spoluprácu s nimi knižnica víta a venuje jej veľkú pozornosť. Knižnica ponúka priestory, organizačné zabezpečenie, dokumenty na sprievodné výstavy, programovú realizáciu, príjemné prostredie.

Tradičnými partnermi sú okrem osobností inštitucionálne subjekty ako **Krajská odbočka Spolku slovenských spisovateľov, Zbor Žilincov, Slovenská národná knižnica, Nadácia Lúč, Štátny archív v Bytči – pobočka Žilina, Žilinská univerzita v Žiline, Považské múzeum v Žiline, Český spolok Žilina, Zväz slovenských turistov** a mnohí iní. V roku 2014 sa na priamej spolupráci stretla knižnica s partnermi - **Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Žiline** a **Krajské riaditeľstvo Policajného zboru** (Týždeň mozgu, Svetový deň srdca, Bezpečný návrat), **ESONO, Severoslovenská esperantská spoločnosť** (*seminár o esperante, Zamenhofov deň*), **Univerzita tretieho veku Žilinskej univerzity v Žiline** (prednášky, detské leto), **Matica slovenská, miestny odbor** (Knižná tvorba kardinála Jána Chrizostoma Korca), **Mesto Žilina** (Žilinské dni zdravia 20.9.-21.9. s možnosťou prezentácie služieb a fondov knižnice v samostatnom stánku), **FRASK-Francúzsko-slovenská asociácia** (Žilinský týždeň frankofónie).

Univerzita tretieho veku ŽU v Žiline spolupracovala s Krajskou knižnicou v Žiline pri organizácii prednášok určených pre študentov aj pre verejnosť - **Jarná únava a liečivé rastliny Slovenska, Finančná gramotnosť** a pri organizácii **Detského leta v knižnici** - tvorivé dielne Letná rozprávka a Žofia Bošniaková.

Budúcnosť knižníc do značnej miery závisí od vzťahu mladej generácie k čítaniu a ku knihe, preto aktivity na podporu čítania, na propagovanie knižnice a jej služieb, na propagovanie konkrétnych titulov a autorov stáli vždy v popredí kultúrno-výchovnej činnosti. Niektoré boli realizované koordinovane na celoslovenskej úrovni /Deň ľudovej rozprávky, Čítajme si, Noc s Andersenom/, niektoré na regionálnej /Knižný Vševedko/, iné až na medzinárodnej úrovni /Tvoríme vlastnú knihu/ a niektoré boli výsledkom konkrétnej snahy knihovníkov krajskej knižnice /literárne tvorivé dielne, besedy o knihách a i./.

Charakter pokusu o celoslovenský rekord mal siedmy ročník čitateľského maratónu **Čítajme si...** v spolupráci s Linkou detskej istoty, ktorý sa uskutočnil pod patronátom Oľgy Feldekovej. Jeho cieľom bolo, aby čo najviac detí prečítalo jednu stranu z rozprávkovej knihy. Na Slovensku sa do maratónu zapojilo 37 064 (36 321 detí v roku 2013), v Krajskej knižnici v Žiline 125 detí /81 v roku 2013/.

Medzinárodný deň detí tradične sprevádzalo **Mal'ovanie na chodník**, ktorého tohtoročná téma bola **Čo mám rád**.

Pre deti, s cieľom spojenia vyplnenia voľného času a vytvárania vzťahu ku knižnici, boli organizované tvorivé dielne a ďalší pestrý program počas **Detského leta v knižnici**, prostredníctvom ktorého sa knižnica aj v letných mesiacoch stala miestom oddychu a zábavy pre deti. Počas tematicky rôznorodých podujatí od čítania cez karaoke, servítkovanie, drôtkovanie až k hraniu šachu, organizovaných často s externou dobrovoľníckou výpomocou, si vytvárali deti pozitívny

vzťah ku knižnici – 34 krát pripravila knižnica cca 2-hodinový program pre 343 detí. Niektoré z podujatí sa konali aj v obnovenom literárnom parčíku a vyplývali z realizácie projektu Knihovisko – rozprávková babička, keramické a drotárske dielne. Do knižnice zavítala aj knižná víla a deti prežili v knižnici rozprávkový večer.

Krajská knižnica sa stala aj organizátorom regionálneho kola súťaže **Knižný Vševedko**, ktorej patrónom a iniciátorom je Krajská pobočka Spolku slovenských knihovníkov a knižníc. Deti do 12 rokov sa stretli v súťaži už po dvanásty krát a víťazi boli úspešní aj v krajskom kole v Kysuckej knižnici v Čadci.

Silnú tradíciu si vybuodovala detská literárno-výtvarná slovensko-poľsko-česká súťaž **Tvoríme vlastnú knihu**, ktorú knižnica organizuje v spolupráci s partnerskými knižnicami v Bielsku-Bialej a vo Frýdku-Místku. Realizácia 15. ročníka súťaže bola spojená s témou priateľstva Kto môže pomôže alebo v núdzi poznáš priateľa a vyhodnotenie medzinárodného kola sa uskutočnilo v Mestkej knižnici vo Frýdku-Místku.

Národného kola súťaže sa zúčastnilo 71 detí, ktoré vytvorili 53 prác.

V roku 2014 začala knižnica **Pasovanie za čitateľa**, ktoré je realizované pre žiakov druhého ročníka ZŠ.

Počas 15. ročníka **Týždňa slovenských knižníc**, v dňoch od 13.3.2014 do 14.4.2014, okrem prezentovania svojich služieb, aktivít a všeobecne čítania zrealizovala knižnica Knižničnú hliadku, prezentovala ženské autorky pod názvom Kvety vášne a študijné možnosti v exotických krajinách predstavila SAIA n.o. Zavŕšením týždňa bola tradičná **Noc s Andersenom**, do ktorej sa knižnica zapojila aj v tomto roku spolu so stovkami slovenských a českých knižníc, aby nielen prenocovala, ale najmä zabavila 45 detí. Spoločnosť im robila Sheba, africká rodáčka z Kene a študentka Žilinskej univerzity v Žiline.

Významnými partnermi Krajskej knižnice v Žiline sú základné a stredné školy. Pedagógovia si pre svojich žiakov a študentov vybrali podujatia na základe doplneného a aktualizovaného **ponukového listu**, ktorý knižnica každoročne distribuuje do škôl v meste a okrese Žilina. Počas celého roka majú školy možnosť pozrieť si tieto tematické podujatia aj na internetovej stránke.

Najčastejšie organizovaným podujatím pre školy bola opätovne **informačná príprava**, ktorá sa realizovala 104-krát a často bola doplnením iného podujatia. Žiaci zo vzdialenejších škôl v okrese trávilí niekedy celé dopoludnia v priestoroch knižnice s viachodinovým programom. Cieľom informačnej prípravy bolo nielen oboznámenie so službami knižnice, usporiadaním fondu, ale aj príprava používateľa pre prácu s modernými informačnými zdrojmi – internetom, on-line katalógom a pod. Záujem bol aj o informačnú prípravu v Britskom centre, spomenutú v texte vyššie.

Tradične pre detského príjemcu boli určené **tematické besedy a pásma pre základné a stredné školy**. Celkovo knižnica registruje väčšiu zaťaženosť žiakov a vyššiu konkurenciu pri oslovovaní škôl s ponukou podujatí. Mnohokrát majú pedagógovia problém uvoľniť sa zo školy a prísť so svojimi žiakmi na podujatie. Okrem toho, počet inštitúcií, ktoré ponúkajú žiakom účasť na svojich podujatiach, je vysoký. Ostáva teda na knižnici pripravovať stále lákavejšie aktivity s využitím moderných pomôcok.

Knižnica organizuje podujatia pre rôzne vekové, sociálne a profesijné kategórie používateľov, často v spolupráci so školami a organizáciami tretieho sektoru. Snaží sa sprístupňovať svoje služby aj tým skupinám, ktoré majú **sociálny alebo zdravotný handicap** - zľavneným zápisným, debarierizáciou budovy, budovaním a sprístupňovaním zvukových kníh pre slabozrakých.

Počas celého roka pokračovali **kurzy počítačovej zručnosti** pre zdravotne znevýhodnených, ženy na materskej dovolenke a dlhodobo nezamestnaných zamerané na osvojovanie si základov práce

s počítačom, s textovým editorom a internetom. Záujem o kurz je stále vysoký a keďže sa jeho absolventi snažia o prehĺbovanie vedomostí, k základnému kurzu pribudol kurz o úprave a organizácii obrázkov v programe Picasso a o tvorbe prezentácií. V roku 2014 kurz absolvovalo 93 záujemcov a spolu bolo uskutočnených 18 kurzov. Na web stránke si záujemcovia môžu stiahnuť príručku Počítačová kuchárka, vydanú knižnicou pre potreby kurzu.

Vyškolení pracovníci knižnice začali realizovať prvé **tréningy pamäti pre seniorov** od septembra 2013 v dvoch skupinách po 8 - 10 seniorov. Počas roka 2014 sa uskutočnil jarný a zimný cyklus, zložený z 10 stretnutí; účastníci kurzu na nich získavali informácie o možnostiach zlepšovania a udržiavania pamäťových schopností, ktoré sa učili trénovať počas fyzických a duševných cvičení.

Detské leto v knižnici

Vianoce s detskou knihou

Tvoríme vlastnú knihu

Tvorivé dielne s Máriou Porubčanskou

Letné kreslenie na chodník

Dni nádeje

beseda o paleo výžive

Poetické stretnutie s Petrom Ničíkom a Petrom Vaňouček

Bibliotéka 2014

Beseda s Rastom Piškom

Koncert meditačnej hudby

Pasovanie za čitateľa

*z osláv 90. výročia založenia
mestskej knižnice*

*Slováci poľskými očami
prezentácia knihy*

*pracovníci knižnice a ich priatelia
na Veľkom Rozsutci*

2. Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Tab. 22 Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Úsek regionálneho výskumu, dokumentov a informácií

Ukazovateľ	r. 2013	r. 2014	Rozdiel
registrované bibliograf. a faktografické informácie na regionálne témy	1226	1 380	+ 154
Počet rešerší	569	663	+ 94
Z toho počet rešerší na regionálnu tému	68	70	+ 2
Počet monitorovaných periodík	120	120	0
Počet záznamov v databáze celkom	19 920	21 869	+ 1 949
z toho ročný prírastok	1 116	1 949	+ 833
fond regionálnych dokumentov – knihy	2 978	3 303	+ 325
- periodiká	75	75	0
Počet využívaných elektronických zdrojov	3	3	0
výpožičky regionálnej literatúry	5 492	6 028	+ 536

Výpožičky reg. literatúry	2013	2014	Rozdiel
- knihy	1 226	1 380	+154
- drobné tlače	899	928	+29
- periodiká	1 295	1 558	+263
- výstrižky	2 072	2 162	+90

Úsek regionálneho výskumu, dokumentov a informácií je v zmysle Organizačného poriadku Krajskej knižnice v Žiline odborným pracoviskom, ktoré dokumentuje okresy Žilina a Bytča, ich hospodársky, spoločenský, verejný, kultúrny život a prírodné charakteristiky. Monitoruje tlač a z vybraných článkov regionálneho zamerania buduje elektronické regionálne databázy súbežnej regionálnej bibliografie. Postupne do elektronickej podoby retrokonvertuje aj staršie databázy tak, aby sa mohli stať súčasťou celoslovenskej databázy. Získava, spracováva a uchováva regionálne dokumenty, zostavuje bibliografické súpisy, poskytuje adresné bibliografické informácie a buduje elektronické bibliografické databázy s regionálnym obsahovým zameraním. Vydáva personálne, tematické a odporúčajúce bibliografie, kalendária, zborníky a ďalšie bibliografické súpisy. Úsek realizuje kultúrno-vzdelávacie podujatia regionálneho charakteru, výstavnú činnosť, z pozície krajskej knižnice ako metodického centra pre knižnice regiónu koordinuje, analyzuje a hodnotí bibliograficko-informačnú a edičnú činnosť regionálnych knižníc v Žilinskom samosprávnom kraji.

Úsek excerpuje denníky, týždenníky, mesačníky – spolu 120 titulov periodickej tlače celoštátneho dosahu a 20 periodík regionálneho zamerania (napr. MY Žilinské noviny, Žilinský večerník, Rajčan, Varínčan, Terchová a pod.). Počet regionálnych periodík na bibliografickom úseku je 75.

Monitorujú internetové pramene a periodiká: internetový magazín Žilina Dnes, spravodajský portál Žilina 24, Dvojtýždenník o náboženstve a kultúre Vox, internetový časopis Považského múzea v Žiline MÚZA.

V roku 2014 bolo spracovaných 1 949 záznamov.

Články z periodík boli vkladané v roku 2014 do KIS Clavius. Po vložení sú bibliografické záznamy článkov prístupné nielen v knižničnom on-line katalógu v Krajskej knižnici v Žiline, ale na vyhľadávanie a rešeršovanie sú prístupné na www stránke krajskej knižnice: <http://katalog.krajskakniznicazilina.sk/Carmen/main/application.faces> .

Plné texty článkov excerpované z regionálnych periodík sú k dispozícii priamo v týchto periodikách, ktoré sú kompletne viazané (MY Žilinské noviny, Žilinský večerník, Rajčan, Terchová...) a archivované na Úseku regionálneho výskumu, dokumentov a informácií. Plné texty článkov excerpované z celoslovenskej tlače sú archivované vo forme výstrižkov a sú k dispozícii pre používateľov knižnice v klasických kartotékach.

Úsek pokračoval v budovaní kartoték osobností, inštitúcií, udalostí a obcí, ktoré sa priebežne dopĺňajú. Osobitná pozornosť je venovaná budovaniu kartotéky osobností, v ktorej sa sústreďujú osobnosti z rôznych oblastí okresov Žilina a Bytča. Základ tvorí regionálna databáza, ktorá sa priebežne dopĺňa životopismi osobností a vkladáním nových autorít. Tlačeným výstupom z týchto databáz je Kalendárium – výročia osobností okresov Žilina a Bytča.

Často využívaná je kartotéka obcí okresov Žilina a Bytča.

Na CD nosičoch knižnica archivuje tlačové správy Mesta Žilina, ktoré jej pravidelne zasiela mailom hovorca mesta.

Úsek buduje 3 elektronické databázy:

Clavius [elektronický zdroj] : knižničný integrovaný systém : ***Katalóg článkov z regionálnych dokumentov. Regionálna databáza [autorít] – obecná úroveň. Databáza fotografií Žilinského kraja*** / [popis a odborné spracovanie] Nataša Lajdová, Ivana Uriková. - Elektronické dáta a program. - Žilina : Krajská knižnica v Žiline , 2012-. - Priebežná aktualizácia blokov databázy. - Dostupnosť: Internet. URL: <http://katalog.krajskakniznicazilina.sk/Carmen>

Úsek buduje fond regionálnej literatúry, ktorý je tvorený nielen z klasických dokumentov, t.j. kníh, periodík a rôznych drobných tlačí (plagátov, pozvánok a pod.), ale do regionálneho fondu pribúdajú rôzne dokumenty v elektronickej forme. Fond regionálnej literatúry nie je vo voľnom výbere, je dostupný iba na prezenčné štúdium. Tvorí ho 3 303 kníh a zborníkov. Prírastok regionálnej literatúry za rok 2014 je 325 titulov. Pracovníčky úseku sa podieľali na získavaní knižných titulov s regionálnou tematikou internetovým prieskumom, osobnými kontaktmi, návštevami kultúrnych podujatí a pod.; jednou z foriem je aj súťaž Kniha Horného Považia, počas ktorej mnohí autori knihy knižnici darujú – v roku 2014 ich bolo 32.

Záujemcovia o rešerše a informácie s regionálnou tematikou sú prevažne žiaci základných, študenti stredných a vysokých škôl, študenti Univerzity tretieho veku. Tematické zameranie rešerší je najmä hospodársky a kultúrny rozvoj mesta Žilina a Žilinského kraja (investície, turistika, architektúra, literárne osobnosti, história a pod.). Výber z rešerší v roku 2014: 103 záznamov – Živelné pohromy v regióne, následky 1. svetovej vojny, 77 záznamov – Kelti na Slovensku, 57 záznamov – Návrh opatrení na zvýšenie ochrany osôb a majetku v Žiline.

Počet vypracovaných rešerší v roku 2014: 70. Zoznam je dostupný na web stránke knižnice.

Úsek poskytuje celoročne regionálne informácie, knihy, časopisy, plné texty článkov, drobné tlače a pod. pre čitateľov, prevažne vysokoškolských študentov, pre študentov Univerzity tretieho veku a pre širokú verejnosť. Študenti podpisujú *Dohodu o poskytnutí odbornej pomoci pracovníkmi Krajskej knižnice v Žiline pri spracovaní záverečných prác študentov (stredoškolská odborná činnosť, bakalárske, magisterské a rigorózne práce)*. Svojím podpisom sa zaväzujú do termínu 14

dni odo dňa odovzdania, (obhajoby) kompletnej verzie záverečnej práce na svoju univerzitu (školu) odovzdať jeden exemplár záverečnej práce do fondu Krajskej knižnice v Žiline. Práce sú na regionálnom úseku archivované a k dispozícii pre čitateľov sú len prezenčne. Za rok 2014 boli vypracované podklady k 18 prácam, bolo podpísaných 12 dohôd a odovzdaných bolo 5 prác.

Z finančných dôvodov boli tituly edičnej činnosti v tlačenej forme vydané len v obmedzenom množstve (povinný výťah, výťah zaradený do fondu Krajskej knižnice v Žiline). Všetky tituly budú postupne sprístupnené pre verejnosť prostredníctvom www stránky knižnice pod heslom *Edičná činnosť*.

Úsek pokračuje v rozvíjaní kontaktov s ďalšími inštitúciami a osobnosťami v meste Žilina a v celom okrese Žilina a Bytča. Aktívne spolupracuje so Štátnym archívom v Bytči – pobočka Žilina i so Zborom Žilincov pri organizovaní podujatí i pri dopĺňaní fondu regionálnou literatúrou. Pokračovala spolupráca so Žilinskou univerzitou v Žiline – Univerzitou tretieho veku (poskytovanie informácií a literatúry regionálneho charakteru), s Vydavateľstvom Artis Omnis (podujatia, výstavy), s Mestom Žilina (hovorca mesta elektronicky zasiela tlačové správy, ktoré sú archivované v elektronickej podobe a sú k dispozícii používateľom knižnice pri ich bádateľskej činnosti na konkrétne témy, týkajúce sa mesta Žilina), s Výtvarnou agentúrou (výstavy, vydavateľská činnosť).

V rámci Roka Vincenta Hložníka na Hornom Považí pripravil úsek celoročný výstavný informačný panel, ktorý bol nainštalovaný pri vstupe do knižnice na oddelení beletrie a obsahoval základné informácie o maliarovi a jeho súčasťou bol plagát, ktorý každoročne zhotovuje ŽSK a čitateľom poskytuje základné informácie o podujatiach, ktoré celoročne prebiehajú v jednotlivých kultúrnych inštitúciách ŽSK na Hornom Považí, výstavu kníh z fondu KKŽ pod názvom Vincent Hložník v literatúre a bibliografický leták.

Úsek plní funkciu regionálneho koordinačného pracoviska pre regionálne knižnice Žilinského samosprávneho kraja.

3. Metodická a poradenská činnosť knižnice

3.1.	r. 2013	r. 2014	rozdiel
Metodické návštevy	36	38	+ 2
- z toho mimo vlastnej knižnice	17	32	+ 15
Konzultácie	300	310	+ 10
Odborné porady a semináre	11	7	- 4

Porady a semináre:

- * rozборы činnosti regionálnych knižníc ŽSK,
- * rozборы činnosti krajskej knižnice v Žiline, výročná porada všetkých pracovníkov,
- * porada obecných knihovníkov,
- * krajská porada bibliografických pracovníkov k softvéru Clavius v Liptovskom Mikuláši,
- * seminár Elektronické knihy vo verejných knižniciach 17.6.2014 (v spolupráci s Karlovou univerzitou v Praze a Slovenskou národnou knižnicou),
- * pracovné stretnutie zástupcov regionálnych knižníc kraja k aplikácii zákona č. 84/2014 Z. z. o ochrane osobných údajov v knižničnej praxi
- * Stretnutie projektových partnerov v Žiline a medzinárodný seminár zameraný na aktivity na podporu čítania a budovanie čitateľskej gramotnosti, digitalizáciu a budovanie digitálnych knižníc, 11.- 13.6.2014 (projekt BOOKs online BOO, Grundtvig).

3.2. *Vnútroknížničná metodika - zameranie*

Vnútroknížničnú metodickú činnosť vykonávali v úzkej súčinnosti riaditeľka a vedenie knižnice. Jej činnosť bola zameraná na usmerňovanie a inováciu odborných činností a služieb centrálnej knižnice, ako aj jej pobočiek. Okrem odborných otázok bola pozornosť venovaná kontrole dodržiavania zásad a opatrení v oblasti BOZP a požiarnej ochrany, finančnej kontrole, dodržiavaniu opatrení v oblasti ochrany osobných údajov v súvislosti s legislatívnymi zmenami v tejto oblasti. Najviac zmien a činností bolo spojených s centrálnou budovou ako miestom s najväčšou koncentráciou fondov a služieb krajskej knižnice a zároveň ako miestom, kde je realizovaných najviac činností spojených s aktivitami v rámci podporených domácich, cezhraničných a medzinárodných projektov.

Najvýznamnejším projektom, ktorý knižnica realizovala, boli projekty Knihovisko a Potulky – toulky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007 – 2013, dobiehali aktivity v súvislosti s realizáciou projektu Duchaplný cestopis po stopách Jána Pavla II. v našich regiónoch v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Poľska republika 2007 – 2013. Aktivity projektu, rozpísané v texte nižšie vyžadovali organizačné úsilie a koordináciu viacerých odborných úsekov knižnice (plánovanie a realizácia obnovy literárneho parčíka, edičné výstupy, organizácia tvorivých dielní, prezentácie publikácií, výstavy, akvizičná činnosť, výstup na Veľký Rozsutec a i.). Metodická činnosť bola úzko prepojená so všetkými väčšími podujatiami, ktoré sa na pôde knižnice konali a ktoré si vyžadovali väčší organizačný vklad.

Okrem projektových aktivít knižnica pracovala vo svojom každodennom režime a plnila úlohy, ktoré prinášala každodenná prax. V centrálnej knižnici bola zreorganizovaná čítareň, pokračovalo vyradovanie poškodených a zastaraných kníh, pripravovali sa ich zoznamy pre administratívny proces vyradovania z fondu.

V priebehu roka 2014 bol testovaný a dopĺňaný dátami modul Kultúrno-spoločenská činnosť, ktorý sa prechodne nachádza v module Metodika knižnično-informačného systému Clavius. Riešené boli úpravy systému pre potreby bibliografie a chyby pri vyhľadávaní dokumentov v katalógu Carmen.

V oblasti nových služieb pre používateľov najvýznamnejším počínom bolo sprístupnenie výpožičiek ekníh cez platformu eReading.cz, ich implementácia do katalógu Carmen a započatie prezenčného výpožičiavania čítačiek spoločnosti Pocketbook. PocketBook dal krajskej knižnici ako dlhodobú výpožičku 3 čítačky ekníh, ktoré knižnica využíva zároveň pri počítačových kurzoch a informačných výchovách s cieľom informovania účastníkov o nových technológiách. Pre záujemcov bol pripravený manuál s návodom na stiahnutie eknihy prostredníctvom katalógu Carmen. Do čítačiek kníh boli doplnené voľne dostupné knihy, ktoré doplnili získaný základ z Městské knihovny v Praze a spracovaný bol ich zoznam.

Sieť pobočiek sa po rokoch stabilizovala a v nezmenenej štruktúre pôsobila aj celý rok 2014.

Veľká skúška čakala knižnicu pri plánovanej revízii knižničného fondu na pobočke Vlčince, kde bol odskúšaný modul revízia programu Clavius; do tohto obdobia však bolo nutné v priebehu roka skatalogizovať 6 757 KJ. Počas revízie, ktorá sa uskutočnila počas dvoch týždňov v júli, bola každá kniha fyzicky skontrolovaná a mnohé z nich boli zaradené do procesu vyradovania, nakoľko revízia odhalila pomerne veľkú fyzickú zastaranosť kníh na pobočke. Naplánovaná bola reorganizácia výpožičného pultu a vstupných priestorov, ktorá bude zrealizovaná začiatkom roka

2015. Nastala zmena vo využívaní počítačových staníc verejného internetu; ich využívanie bolo podmienené členstvom v knižnici. Na pobočke pôsobila počas roka aj pracovníčka realizujúca opravu kníh, pridelená knižnici prostredníctvom Mestského úradu v Žiline v rámci zabezpečovania aktívnej činnosti formou menších obecných služieb. Od januára už nefungovali chránené dielne obsadené 2 pracovníkmi na 0,5 úväzok do decembra 2013.

Pobočky Hájik a Solinky pracovali už druhý rok v automatizovanom režime a s kompletným softvérovým napojením na centrálnu knižnicu. Menšie pobočky Strážov, Bytčica a Trnové pracovali v klasickom výpožičnom režime a v nezmenených priestorových podmienkach; personálne ich zabezpečovali pracovníci centrálnej knižnice.

Zásadné otázky boli riešené na poradách vedenia, operatívnych poradách pracovníkov a pravidelne minimálne raz za štvrtrok boli zvolávané porady všetkých zamestnancov, na ktorých boli analyzované výsledky činnosti knižnice. Vzhľadom na plnenie úloh BOZP knižnica zabezpečila školenie požiarnych hliadok a riešila aj ďalšie úlohy v oblasti BOZP a PO. Pracovníci boli interne preškolení v oblasti ochrany osobných údajov a traja zamestnanci absolvovali kurz prvej pomoci, z ktorého poskytli základné informácie ostatným pracovníkom.

3.3. Okresná a krajská metodická pôsobnosť

Okresná metodická pôsobnosť

Krajská knižnica v Žiline v zmysle Zákona č. 183/2000 o knižniciach poskytuje metodickú pomoc a poradenské služby mestským a obecným knižniciam v okrese Žilina a Bytča. Metodická pomoc je zabezpečovaná osobnou návštevou metodičky formou metodických návštev knižníc a ich zriaďovateľov, osobnou návštevou obecného knihovníka na pracovisku metodického oddelenia za účelom zaškolenia na prácu knihovníka, telefonickou komunikáciou a elektronickou poštou. Metodické návštevy sú orientované na zistenie aktuálneho stavu knižníc, vedenie odborných evidencií, organizáciu knižničných služieb, revíziu fondu, pomoc pri revitalizácii knižnice a na ďalšie aktuálne otázky a problémy obecnej knižnice. V prípade, ak knižnica nepracuje alebo stagnuje, konzultácie sú vykonávané priamo so starostami alebo zástupcami starostov na obecných úradoch.

Metodické oddelenie v priebehu roka uskutočnilo 32 metodických návštev obecných knižníc v okresoch Žilina a Bytča a poskytlo 230 konzultácií knihovníkom knižníc vo svojej metodickej pôsobnosti. Konzultácie boli zamerané na usmernenie v súvislosti so spracovaním elektronického štatistického výkazu, v súvislosti so spracovaním žiadosti o grant do grantových programov MK SR - podprogramu Akvizícia knižníc a Knižnice a knižničná činnosť. Konzultácie sa dotýkali internetizácie a automatizácie obecných knižníc, revízie knižných fondov, propagácie aktivít na podporu čítania, napr. Noc s Andersenom, Čitateľský maratón, Do knižnice, Týždeň slovenských knižníc a iné. Metodické oddelenie vypomáhalo pri revízii knižného fondu v obecných knižniciach v Malej Čiernej, Kotešovej a Belej.

V priebehu roka bola realizovaná porada pre mestských a obecných knihovníkov, na ktorej boli prediskutované aktuálne problémy obecných a mestských knižníc v okresoch Žilina a Bytča.

V snahe pomôcť obecným knižniciam udržať si svojich používateľov a poskytovať kvalitné knižnično-informačné služby krajská knižnica im opäť ponúkla možnosť využívať projekt výmenných fondov. Do projektu sa zapojilo 5 knižníc. Po podpísaní dohody o poskytnutí výmenného súboru kníh štatutárnym zástupcom obce a zástupcom Krajskej knižnice v Žiline bolo v priebehu roka pre obecné knižnice zrealizovaných 5 hromadných výpožičiek a spolu pre obecné knižnice bolo vypožičaných cca 250 kníh.

V priebehu roka bol vyhlásený I. ročník súťaže Knížnica Horného Považia. Vyhláseniu predchádzalo spracovanie podmienok a štatútu súťaže. Táto aktivita si kladie za cieľ každý rok oceniť jednu knižnicu v okrese Žilina a Bytča, ktorá poskytuje svojim používateľom kvalitné služby a zaslúži si aj morálne ocenenie.

Metodické oddelenie poskytovalo pomoc mestským knižniciam pri nahrávaní kultúrnych poukazov a pri spracovávaní a registrácii projektov do Dotačného systému MK SR. Pre Oddelenie pre rozvoj knižničného systému SNK bol spracovaný aktuálny zoznam spravodajských jednotiek za okres Žilina a Bytča.

V priebehu roka 2014 bol aj naďalej v knižnično-informačnom systéme Clavius dopĺňaný Modul Metodika v časti Organizačné jednotky - názov, adresa knižnice, zriaďovateľ, tiež v časti Metodické návštevy a konzultácie a Metodicky vedené knižnice. Do systému boli vložené štatistické údaje za mestské a obecné knižnice za rok 2013. So zástupcami firmy Lanis boli konzultované a doladované niektoré tlačové zostavy modulu Metodika.

Metodické oddelenie aj naďalej pokračuje v budovaní archívu usmerňovaných knižníc a tiež v systematickom budovaní elektronického fotografického archívu verejných knižníc okresov Žilina a Bytča a elektronického archívu fotografií pamätných miest, kultúrnych pamiatok, pamätných tabúl a ďalších pozoruhodností obcí a miest okresov Žilina a Bytča.

Pre potreby zriaďovateľov a pre verejné knižnice v okrese Žilina a Bytča bol spracovaný a vydaný hodnotiaci materiál Mestské a obecné knižnice v okresoch Žilina a Bytča v roku 2013. Na základe štatistických zistení za rok 2014 bude kompletizovaná aj tabuľka č.23.

Tab. 23

Rok	Počet knižníc v metodickej pôsobnosti*	Úväzok metodika pre okresnú metodiku	Počet odborných podujatí pre knihovníkov	Počet metodických návštev**	Počet konzultácií ***	Počet všetkých stagnujúcich knižníc vrátane knižníc stagnujúcich viac ako 5 rokov	Počet knižníc s obnovenou činnosťou	Počet knižníc bez finančných prostriedkov na nákup KF vrátane stagnujúcich	% knižníc bez nákupu KF vrátane stagnujúcich	Počet zautomatizovaných knižníc	Počet knižníc s internetom pre verejnosť
2013	62	1,25	1	17	170	7	0	21	33,33	9	23
2014	62	1,25	2	32	230	zatiaľ nezistený					

* bez regionálnej knižnice

** bez návštev pobočiek regionálnej knižnice

*** bez konzultácií regionálnej knižnice

3.4. Stav verejných knižníc v metodickej pôsobnosti knižnice podľa okresov

Stav verejných knižníc vrátane kompletnej tabuľky č. 24 bude spracovaný v osobitnej správe: Mestské a obecné knižnice v okresoch Žilina a Bytča v roku 2014.

Tab. 24 Verejné knižnice

Ukazovateľ	Okres Žilina	Okres Bytča
Počet obyvateľov v okrese spolu	155 154	30 672
Počet obyvateľov v okresnom sídle	81 273	11 293
Počet školopovinných detí v okrese	12 775	2 859
Počet školopovinných detí v okresnom sídle	6 837	1 291
Počet verejných knižníc v okrese	51 + 9	12 + 3
z toho regionálna knižnica	1 + 6	1 + 6
mestské knižnice + pob.	2 + 0	1 + 2
profes. knižnice + pob.	3 + 0	1 + 0
neprof. knižnice + pob.	45 + 3	10 + 1
Počet zrušených knižníc		
Počet nepracujúcich knižníc		
z toho počet knižníc nepracujúcich viac ako 5 rokov		
Počet knižníc s obnovenou činnosťou		
Zmeny v profesionalizácii /+ -/	-	-
Počet knižníc bez finančných prostriedkov na nákup KF		
Počet automatizovaných knižníc		
Počet knižníc s internetom pre verejnosť		
Centrálny nákup /počet knižníc	-	-
Počet spracovaných projektov/konzultácií k projektom	2/15	1/6

Krajská metodická pôsobnosť

Krajská metodická pôsobnosť bola v spolupráci s Odborom kultúry a cestovného ruchu Úradu Žilinského samosprávneho kraja a Oddelením pre rozvoj knižničného systému Slovenskej národnej knižnice (ORKS) v Martine vykonávaná riaditeľkou knižnice, metodičkami a krajskou bibliografkou.

Výkonnými prostriedkami krajskej metodiky boli porady riaditeľov a odborných zamestnancov knižníc, konzultácie a elektronická komunikácia k aktuálnym problémom.

V rámci svojich krajských funkcií Krajská knižnica v Žiline:

(Vid' aj časť Realizované konferencie, semináre, odborné porady)

- Spracovala a uzatvorila štatistické zisťovanie za rok 2013 v Žilinskom kraji za sieť verejných knižníc.
- 13.5. 2014 uskutočnila rozbor a vyhodnotenie činnosti a hospodárenia regionálnych knižníc Žilinského kraja za rok 2013 za účasti riaditeľov, metodikov a ekonómov regionálnych knižníc. V rámci rozborov krajská knižnica podrobne analyzovala činnosť a hospodárenie jednotlivých regionálnych knižníc Žilinského samosprávneho kraja. Základom analýzy bolo porovnávanie základných ukazovateľov knižničnej práce jednotlivých regionálnych knižníc a krajskej knižnice v roku 2013 s dosiahnutými výsledkami knižničnej práce v predchádzajúcich rokoch. Dosiahnuté výsledky krajskej knižnice a regionálnych knižníc boli v základných ukazovateľoch porovnávané aj s dosiahnutými výsledkami iných knižníc na Slovensku pôsobiacich na rovnakej úrovni. Údaje boli spracované v analytických tabuľkách a prezentované prostredníctvom PP prezentácií. Po rozboroch krajská knižnica spracovala a vydala hodnotiaci materiál Verejné knižnice Žilinského kraja 2013, v ktorom bolo zhodnotených plnenie knižničných ukazovateľov a hospodárenie krajskej knižnice a jednotlivých regionálnych

knižníc, ale aj celej siete verejných knižníc v Žilinskom kraji (mestské, profesionalizované a neprofesionalizované verejné knižníc).

- Zorganizovala pracovné stretnutie k zákonu č. 84/2014 Z. z. o ochrane osobných údajov so zástupcami firmy Proenergy s.r.o, ktorá knižniciam vypracovala bezpečnostné projekty a ktorá im odovzdala konkrétne poznatky o aplikácii projektov v praxi.
- Spracovala pripomienky k súčasnému štatistickému vykazovaniu za Žilinský kraj pre Oddelenie pre rozvoj knižničného systému SNK ako podkladový materiál pre Odbor výskumu a štatistiky kultúry NOS v Bratislave.
- Spracovala zoznam verejných knižníc v Žilinskom kraji s vyznačením právnej subjektivity knižnice.
- Spracovala zoznam spravodajských jednotiek v Žilinskom kraji, ktoré nespolupracovali pri štátnom štatistickom zisťovaní.
- Pre SNK spracovala požiadavky na úpravu tlačív pre vedenie základných evidencií v obecných knižniciach.
- Poskytovala konzultácie knižniciam v metodologickej pôsobnosti k štatistickým výkazom, k Dotlačnému systému MK SR a iným grantovým schémam, k vypožičiavaniu elektronických kníh, k prolongácii kníh v knižnično-informačnom systéme Clavius, k štatistike vonkajších a vnútorných prístupov v rámci katalógu Carmen, k zriadeniu chránených pracovísk, k benchmarkingu verejných knižníc, k opisu predmetu zákazky pre obstaranie knižnično-informačného systému a iné.
- Koordinátorka bibliografickej činnosti sa zúčastnila koordinačnej rady organizovanej SNK v Martine. Zvolala poradu bibliografov kraja v Kysuckej knižnici v Čadci, ktorej predmetom bolo zhodnotenie činnosti regionálnych oddelení a perspektívy ich ďalšieho rozvoja a pracovné stretnutie k vývoju bibliografického spracovania v programe Clavius, ktoré prebehlo na základe aplikácie v praxi v Liptovskej knižnici G.F.Belopockého v Liptovskom Mikuláši.
- V spolupráci s odborom kultúry a cestovného ruchu ŽSK koordinovala účasť regionálnych knižníc ŽSK na knižnom veľtrhu Bibliotéka 2014 a organizačne zabezpečovala aktivity vo výstavnom stánku počas konania veľtrhu.
- Spracovala pripomienky k návrhu nového knižničného zákona, v druhej etape knižničný zákon pripomienkovala v rámci medzirezortného pripomienkového konania.
- V spolupráci s oddelením ekonomicko-technickej činnosti spracovala elektronický dotazník - analýza mzdovej, vekovej a kvalifikačnej štruktúry zamestnancov Krajskej knižnice v Žiline pre potreby Oddelenia pre rozvoj knižničného systému SNK v Martine.
- Spracovala a poskytla aktuálne štatistické údaje a podklady pre spoločnosť NIPOS a Českú národnú knižnicu v Prahe, ktoré realizujú projekt porovnávania výkonov knižníc - benchmarking.

Odborné aktivity na národnej úrovni a medzinárodnej úrovni

- Semináre, stretnutia, aktivity zrealizované na základe projektovej činnosti knižnice, uvede - nej v texte nižšie.
- Krajská knižnica v Žiline spracováva pre autorský zväz LITA štatistiku výpožičiek literatúry od slovenských autorov ako vzorku za verejnej knižnice.
- Riaditeľka Krajskej knižnice v Žiline je členkou Správnej rady Slovenskej asociácie knižníc, v ktorej pracuje ako vedúca sekcie verejných knižníc.
- Riaditeľka knižnice sa v rámci členstva SR SAK podieľala na spracovaní Stratégie rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2015 – 2020 za verejné knižnice.

- Mgr. Zuzana Mjartanová, vedúca oddelenia knižnično-informačných služieb, pracuje v celoslovenskej komisii SNK pre služby knižníc.
- Mgr. Michaela Jotovová je členkou pracovnej skupiny pri ŽSK pre prácu s mládežou.
- Mgr. Michaela Jotovová sa zúčastnila odbornej návštevy knižníc USA American libraries 2014/Americké knižnice 2014 (Washington DC, Syracuse, Little Rock, Chicago) v rámci programu The International Visitor Leadership Program (IVLP) / Program vodcovstva pre medzinárodných návštevníkov.
- Mgr. Božena Sobolová bola vybratá do hodnotiacej komisie GS MK SR Akvizícia knižníc pre rok 2015.

Iné aktivity a aktivity vyplývajúce z projektovej činnosti

projekt Duchaplný cestopis po stopách Jána Pavla II. v našich regiónoch

- V priebehu roka 2014 krajská knižnica realizovala naplánované aktivity v spolupráci so zahraničným partnerom – Książnicou Beskidzkou v Bielsku-Bialej v rámci projektu Duchaplný cestopis po stopách Jána Pavla II. v našich regiónoch. Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja a štátnym rozpočtom v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko-Slovenská republika 2007-2013. Projekt, ktorý bol úspešne ukončený v marci 2014, priniesol nasledovné aktivity:

- *Uvedenie knihy Myšlienky Jána Pavla II. do života v oboch partnerských knižniciach, spojené s vernisážou výstav Ján Pavol II. v našich srdciach a regiónoch* dňa 22.1.2014 v Krajskej knižnici v Žiline. Súčasťou podujatia bola odborná prednáška Mgr. Pavla Prikryla a ocenenie 3 účastníkov medzinárodnej fotografickej súťaže Momentky s Jánom Pavlom II. (Lubomír V. Prikryl, Janka Zaymusová, Mária Mozolová). Zároveň bolo udelené uznanie riaditeľovi Książnice Beskidzkej Bogdanovi Kocurekovi za osobnú fotografiu s Jánom Pavlom II. Podujatia sa zúčastnilo 74 hostí. Uvedenie tejto knihy do života v knižnici poľského partnera sa konalo dňa 11.2.2014 za prítomnosti emeritného biskupa Bielsko-żywieckej diecézy Mons. Tadeusza Rakoczyho a ďalších 60 hostí.
- *Vydanie publikácie Duchaplný cestopis po stopách Jána Pavla II. v našich regiónoch* v náklade 500 exemplárov. Súčasťou vydané knihy sú: preložené texty prednášok z pamätnej konferencie vo forme anotácií, faktografické informácie o osobnosti Jána Pavla II., fotografie pamätihodností spojených s osobnosťou pápeža v našich regiónoch, spomienkové fotografie získané od verejnosti a prerozprávané spomienky z osobných stretnutí s Jánom Pavlom II. Kniha bola predstavená verejnosti na slávnostnom podujatí v Krajskej knižnici v Žiline dňa 31.3.2014 za účasti 63 hostí.
- *Vytvorenie a publikovanie webovej prezentácie elektronickej verzie výstavy Ján Pavol II. v našich srdciach a regiónoch*, ktorá bola sprístupnená na webovej stránke Krajskej knižnice v Žiline a Książnice Beskidzkej.
- *akvizícia knižničného fondov v rámci projektu s duchovnou tematikou.*

V septembri v spolupráci s odborom kultúry a cestovného ruchu Úradu ŽSK zorganizovala krajská knižnica 2. *pamätný výstup na Veľký Rozsutec na počesť osobnosti Sv. Jána Pavla II.* Spoluorganizátormi výstupu boli Obec Terchová, Farský úrad Terchová, Klub turistov Žilina a Krajská agentúra cestovného ruchu Žilinský turistický kraj. Zúčastnilo sa ho 130 evidovaných návštevníkov; mnohí z nich prijali požehnanie z rúk vojenského ordinára Mons. Františka Rábeka, ktorý v areáli Horskej záchranej služby celebrol sv. omšu, spolu s kňazmi z Terchovej a Zázrivej.

projekt Knihovisko

- Krajská knihovna v Žiline v spolupráci s Knihovnou města Ostravy, p.o. realizovala ďalší cezhraničný projekt pod názvom Knihovisko. Okrem revitalizácie Literárneho parčíka za knižnicou, projekt priniesol mnoho zaujímavých a užitočných aktivít s cieľom rozvíjať kultúrnu reciprocitu a povedomie občanov v prihraničných regiónoch. Projekt bol realizovaný v rámci Programu cezhraničnej spolupráce SR-ČR 2007 - 2013 v termíne od 1.1.2014 do 30.9.2014. V rámci projektu boli realizované nasledovné spoločné aktivity:
  - *Vydanie slovensko-českej antológie Spoluhlasom/Spoluhlasem*, zostavenej z diel poézie, prózy, publicistiky, fotografií, biografii a bibliografií autorov a ilustrácií. Prispievateľmi do spoločnej knihy boli: Miroslav Bielik, Pavol Holeštiak, Laco Hrubý, Milan Igor Chovan, Zuzana Kuglerová, Milan Lechan, Katarína Mikolášová, Peter Mišák, Ondrej Nagaj, Igor Válek, Eva Kotarbová, Otakar Matušek, Lydie Romanská, Milan Šťastný, Irena Šťastná, Břetislav Uhlář. Hlavným cieľom knihy, ktorá vyšla v náklade 600 exemplárov, bolo prezentovať tvorbu súčasných autorov v spriatelených regiónoch.
  - *Putovná výstava nositeľa a kandidátov Nobelovej ceny za literatúru v našich krajinách*, ktorá prezentovala dielo a tvorbu Jaroslavova Seiferta, Karla Čapka, Milana Kunderu a Milana Rúfusa.
  - *Propagačné podujatia vydanej antológie Spoluhlasom/Spoluhlasem* s programom: predstavenie a propagácia knihy, prezentácia autorov, čítačky z diel a neformálna beseda s umelcami. Podujatia sa konali v Krajskej knižnici v Žiline v dňoch 6.6.2014, 17.6.2014 a 24.9.2014 za účasti 135 návštevníkov a v Knihovne mesta Ostravy, p.o. dňa 9.6.2014 a 16.6.2014 za prítomnosti 81 hostí.
  - *Spoločné prezentačné vystúpenie českých a slovenských gymnazistov* - študentov 8-ročného gymnázia na Varšavskej ceste v Žiline a študentov ostravských gymnázií. Podujatie bolo neformálnym priateľským stretnutím, v rámci ktorého 70 českých a slovenských mladých ľudí predviedlo divadelné hry, recitáciu poézie, dramatizáciu diel a prednes prózy vo svojich materinských jazykoch. Aktivita sa konala dňa 18.6.2014 v Knihovne mesta Ostravy, p.o.
  - *Rozprávková babička - pohádková babička číta deťom - čte dětem*. V Krajskej knižnici v Žiline sa pod vedením babičky – dôchodkyne Věry Kyselovej pravidelne stretávali slovenské deti pri českých rozprávkach a v Knihovne mesta Ostravy, p.o. české deti počúvali slovenské rozprávky v podaní slovenských čitateľov partnerskej knižnice. Počet účastníkov tejto aktivity projektu dosiahol číslo 307.
  - *Tvorivé workshopy remeselnického umenia* s cieľom zachovávať a približovať deťom amatérske umenie typické pre náš región. V priebehu projektu boli realizované tvorivé dielne s keramičkou Danielou Lazovskou, čipkárkou Katarínou Búranovou, drotárkou Máriou Porubčanskou, výtvarníčkou Alenou Tomáškovou a rezbárom Jánom Kuchárom pre 385 detí. Aktivita bola ukončená spoločným záverečným workshopom, ktorého sa zúčastnilo 72 českých a slovenských detí.

projekt Potulky - toulky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov

- Krajská knihovna v Žiline v spolupráci s Městskou knihovnou Frýdek - Místek, p.o. pripravila a realizovala cezhraničný projekt Potulky - toulky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov. Projekt bol realizovaný v rámci Programu cezhraničnej spolupráce SR-ČR 2007 - 2013. Obsahom projektu boli nasledovné aktivity:
  - *Spoločná dokumentácia osobností a s nimi spojeného odkazu, hmotného a nehmotného kultúrneho dedičstva* regiónov Horné Považie Žilinského kraja (10 osobností) a Frýdecko-Místecko Moravsko-sliezskeho kraja (10 osobností)

- *Vydanie Propagačnej závesnej mapy regiónov Horné Považie a Frýdecko-Místecko* v náklade 600 exemplárov. Na mape regiónov boli ku geografickým miestam doplnené osobnosti so základnými biografickými údajmi a so súvisiacim kultúrnym a prírodným dedičstvom.
- *Vydanie medailónov* venovaných najvýznamnejším vybraným regionálnym osobnostiam. Ich obsahom je podrobná biografía (prípadne tvorba a bibliografía), odkaz osobnosti, hmotné a nehmotné, kultúrne a prírodné dedičstvo s osobnosťou spojené (20 titulov vydaných skladačiek - 10 slovenských a 10 českých).
- *Propagačné a výstavné podujatia z vydaných printových výstupov projektu* dňa 21.10.2014 v Krajskej knižnici v Žiline a dňa 24.10.2014 v Městské knihovně Frýdek - Místek, p.o. za účasti spolu 124 hostí. Distribúcia printových výstupov projektu prebiehala od 10/2014 mestám a obciam, samosprávnemu kraju, základným a stredným školám, knižniciam, turistickým a informačným centráam, spolkom i jednotlivcom. Vydané materiály sú v elektronickej verzii k dispozícii na webových sídlach Krajskej knižnice v Žiline a Městské knihovny Frýdek - Místek.

projekt BOOKs online (BOO)

Spoločný projekt BOOKs online (BOO) bol realizovaný v spolupráci s českou knižnicou Knihovna Kroměřížska - p.o. a španielskou knižnicou Biblioteca de Castilla-La Mancha. V rámci projektu, ktorý sa venoval e-knihám, boli zrealizované nasledovné aktivity:

- *Stretnutie projektových partnerov v Prahe, medzinárodný seminár* tematicky zameraný na hardvér pre e-knihy, princípy citácií a tvorby bibliografických odkazov a na prezentáciu projektových aktivít v knižniciach v Národní knihovně České republiky dňa 11.-14.3.2014
- *Stretnutie projektových partnerov v Žiline a medzinárodný seminár* zameraný na aktivity na podporu čítania a budovanie čitateľskej gramotnosti, digitalizáciu a budovanie digitálnych knižníc v Krajskej knižnici v Žiline dňa 11.-13.6.2014
- *Seminár Elektronické knihy vo verejných knižniciach - vzdelávacie podujatie pre knihovníkov Žilinského kraja* - charakteristika e-knihy, zdroje, čítačky, autorské práva, formáty a technológie e-kníh, e-knihy v knižniciach SR, národný projekt budovania Slovenskej digitálnej knižnice. Seminár sa konal v Krajskej knižnici v Žiline dňa 17.6.2014 (v spolupráci s Karlovou univerzitou v Praze a Slovenskou národnou knižnicou).

Pre potreby zriaďovateľa Krajská knižnica v Žiline v roku 2014:

- Spracovala vyhodnotenie činnosti regionálnych knižníc Žilinského samosprávneho kraja k 30.6.2013 a navrhla odbor kultúry a cestovného ruchu odporúčania pre ďalšie skvalitnenie ich činnosti.
- Spracovala využívanie nástrojov aktívnych opatrení na podporu zamestnanosti.
- Spracovala odpočet Stratégie rozvoja slovenského knihovníctva 2007 – 2013.
- Spracovala pripomienky k návrhu zákona o knižniciach.
- Pre CKJ spracovala za regionálne knižnice ŽSK plnenie merateľných ukazovateľov za rok 2013 v rámci udržateľnosti projektu Informácie bez hraníc. Budovanie informačnej spoločnosti prostredníctvom prepojenia knižnično-informačných systémov.

4. Knižnica a spolková činnosť

Krajská knižnica v Žiline je kolektívnym členom Spolku slovenských knihovníkov a knižníc, Slovenskej asociácie knižníc /riaditeľka knižnice bola zvolená Valným zhromaždením do Správnej rady SAK, kde pracuje ako vedúca sekcie verejných knižníc/. Sedem pracovníkov je individuálnym členom Spolku slovenských knihovníkov a knižníc.

Závery

V roku 2014 Krajská knižnica v Žiline oslávila 90. výročie svojho vzniku. Za toto obdobie sa vyprofilovala na modernú kultúrnu, informačnú a vzdelávaciu inštitúciu, ktorá je jednou z najnavštevovanejších kultúrnych inštitúcií Žilinského kraja. Knižnično-informačný systém Clavius, umožňujúci využívať moderné online služby, priniesol používateľom knižnice väčší komfort a širšie možnosti, o čom svedčí vysoký medziročný nárast návštevníkov online služieb. Na druhej strane je jedným z faktorov majúcich za následok pokles „fyzickej“ návštevnosti knižnice. Pod pokles návštevnosti, počtu výpožičiek i registrovaných čitateľov sa však vysokou mierou podpísala nedostatočná akvizícia nových knižničných dokumentov, finančnou hodnotou ktorých splnila knižnica štandard odporúčaný Ministerstvom kultúr SR len na 47 %. Potešujúci je ale fakt, že v roku 2014 bol druhý krát po sebe od roku 2007 zastavený pokles prírastkov nových knižničných dokumentov. Zásľuhu na tom majú podporené finančné granty na nákup literatúry /predstavovali až 42,7 % zdrojov na nákup nových dokumentov/ i účelová dotácia zriaďovateľa vo výške 1 000 € a ďalšie finančné zdroje, ktorými zriaďovateľ spolufinancoval úspešné projekty knižnice. Vďaka jeho podpore došlo aj k výmene okien na východnej strane vrchného podlažia centrálnej knižnice a k oploteniu Literárneho parčíka, pozemku v správe knižnice.

Tradične i v roku 2014 bola Krajská knižnica v Žiline úspešná pri získavaní mimorozpočtových zdrojov, keď spracovala spolu 12 projektov a aktivity 10 projektov boli v sledovanom roku realizované z predchádzajúceho obdobia. Ich realizácia, predovšetkým projektov v rámci programu cezhraničnej spolupráce, bola veľmi náročná, no priniesla knižnici okrem množstva zaujímavých aktivít pre verejnosť a odborných aktivít pre knihovníkov aj revitalizáciu Literárneho parčíka, vydanie novej publikácie, obnovu časti zariadenia knižnice a predovšetkým prehĺbenie medzinárodnej spolupráce krajskej knižnice a jej ďalšie pozitívne zviditeľnenie. V roku 2014 Krajská knižnica v Žiline ako prvá verejná knižnica na Slovensku sprístupnila svojim registrovaným používateľom výpožičky elektronických kníh s cieľom zoznamovať verejnosť s novými technológiami a stať sa atraktívnejšou hlavne pre mladých ľudí.

Snaha pracovníkov knižnice v čo najväčšej miere uspokojovať potreby používateľov, moderné služby, realizácia množstva rozmanitých kultúrno-spoločenských podujatí, aktivity na národnej i medzinárodnej úrovni prispeli k prezentácii Krajskej knižnice v Žiline ako jedinečnej inštitúcie v meste i ako dôležitej súčasti knižničného systému Slovenskej republiky.

Mgr. Katarína Šušoliaková
riaditeľka Krajskej knižnice v Žiline

Krajská knižnica v Žiline
Správa o činnosti a hospodárení kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK
za rok 2014.

Vypracovala: Mgr. Katarína Šušoliaková
Mgr. Zuzana Mjartanová
Podklady: Mgr. Božena Sobolová
Mgr. Ivana Gáborová
Ing. Jana Eliašová
Mgr. Anna Rebrošová
Nataša Lajdová
Mgr. Katarína Kvašňovská

Vydala: Krajská knižnica v Žiline
Rok vydania: 2015
Počet strán: 90 + prílohy